

Ontluikend lezen van het kind

in

4D

Daadkrachtig
Dynamisch
Digitaal
Deelnemen

*Interventieonderzoek naar edutainment
bij
Ontluikend Lezen
in*

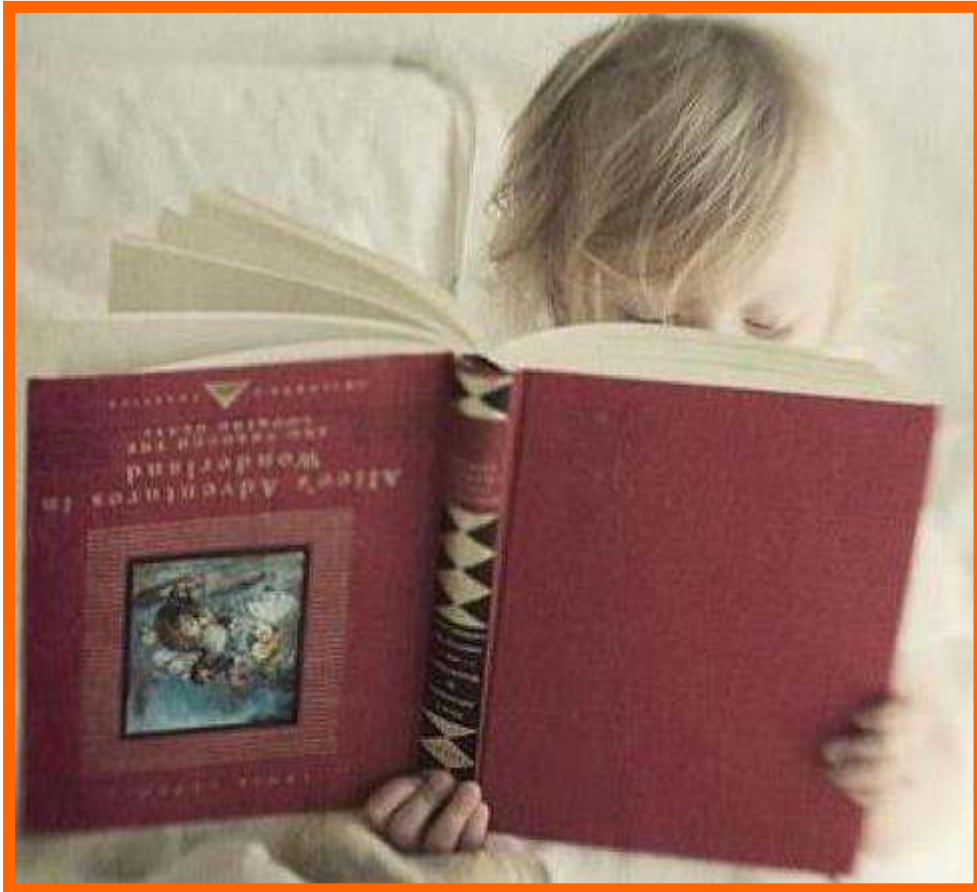
Start Educatie van West-Friesland

20 augustus 2013
Lisan Fasten-van Eijk M.Sc.

Concept voorstel voor promotieonderzoek

Lisan zoekt Hoogleraren die haar willen begeleiden als 'Buiten' Promovendus
Disciplines: Nederlandse Taal, Hersenonderzoek, Gedragwetenschappen, Burgerschap,
Digitale technieken

DE ULTIEME VRAAG VAN EEN KIND AAN ZIJN BEGELEIDER:

Via Facebook: EU amo Ler

*“IK WIL HET ZÓ GRAAGS, HÉLÈMAAL BIJ MEZÈLFS DOEN,
MAAR, DAN, WEL D ´R SAMENS MET JOUW VAN GENIETEN,*

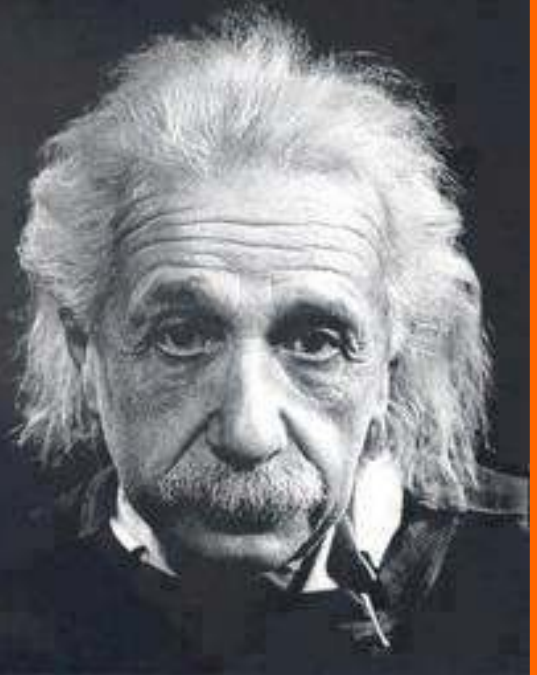
KAN JE DAT WEL?”

Inhoud

1	Onderzoeksgegevens	5
	1.1 Titel	5
	1.2 Onderzoeksvorstel	8
	1.2.1 Onderzoek in vier vragen	8
	1.3 Onderzoeksgebied	10
	1.3.1 Regio West-Friesland	11
	1.3.2 Sleutelwoorden	11
	1.3.3 Intellectueel onderzoeksgebied	11
	Model A: 4D lees-boom voor Start Onderwijs	12
	Model B: 4D totaal-boom voor Primair Onderwijs	13
	1.3.4 Intellectueel onderzoeksgebied	14
2	Onderzoeksontwerp	15
	2.1 Inleiding	15
	2.1.1 Deelnemend je talent ontwikkelen	16
	2.1.2 Daadkrachtig ontwikkelen	18
	2.1.3 Dynamisch analoog vormgeven	20
	2.1.4 Digitaal delen en reflecteren	22
	Illustratie: Levendige beelden die aanspreken	23
	2.2 Onderzoeksvraag in vier fasen	24
	2.2.1 Eerste fase theoretisch en praktisch factorenonderzoek	25
	2.2.2 Tweede fase interventiemodel deelnemend ontwikkelen	26
	2.2.3 Derde fase interventiemodel toetsen aan de praktijk	27
	2.2.4 Vierde fase digitale app ontwikkelen en verspreiden	27
3	Onderzoeksopzet	28
	3.1 Inleiding	28
	3.1.1 Schoolplannen onderzoek	30
	3.1.2 Schoolgidsen onderzoek	30
	3.1.3 Inspectierapportages	31
	3.1.4 Twee Kennisbomen	31
4	Methodische verantwoording	32
	4.1 Inleiding	32
	4.1.1 Wetenschappelijke betekenis	33
	4.1.2 De mate van originaliteit	33
	4.1.3 Hypotheses	33
	4.1.4 Nationale betekenis	34
	Internationale betekenis	35
	Strategische bijdrage	36
	verspreiding van onderzoeksgegevens	37
	innovatie en implementatie	37
5	Uitvoering van het onderzoek	38
	5.1 Werkplan	38
	5.2 Faciliteiten	39
	5.3 Curriculum Vitae	40
	5.4 Lijst van publicaties	43
6	Bronnen	45

“Logic will get you from A to B.
Imagination will take you everywhere.”

~ Albert Einstein.

Deze foto is via Facebook gedeeld

Colofon:

Dankzij een digitale verspreiding hoopt Lisan Fasten, als buiten-promovendus, promotoren te enthousiasmeren, die haar willen begeleiden met het onderzoek, dat hier beschreven wordt.

Dit concept promotieonderzoek wordt als PDF bestand verspreid via digitaal netwerk

De website: www.fasten4.nl

Facebook: [lisan.fasten@facebook.com](https://www.facebook.com/lisan.fasten)

LinkedIn: www.linkedin.com/pub/lisan.fasten

Twitter: @Kroonkraanvogel

Dit concept is zelfstandig gemaakt en uitgegeven door:
Lisan Fasten

Onderneming: Fasten4 Dynamisch Daadkrachtig Digitaal Deelnemen aan TalentOntwikkeling
Slogan: ‘Haal het Hoogste Rendement uit je eigen Unieke Talent’

Fasten gaat ervan uit dat je ideeën op een natuurlijke wijze krijgt en dat het zinvol is die te verspreiden, zo dat anderen er baat bij kunnen hebben. Op de website kun je interactief reageren op dit concept. Het is de bedoeling dat reacties uit ‘opbouwende’ kritiek bestaan, zodat de oorspronkelijke aanzet kan groeien tot een waardevol onderzoek.

1 Onderzoeksgegevens

1.1 Titel

De Titel Ontluikend Lezen van het Kind draagt in zich een complex proces dat hier onderwerp van onderzoek is. De focus van dit promotieonderzoek is gericht op ´een optimale eigen inbreng van het kind´ bij het ontluikend lezen, op basis van authentieke talentfactoren. Authentiek talent kan in verband gebracht worden met vier Dimensies en vier Kwaliteiten. Er wordt onderzoek gedaan naar de *vier dimensies (4D)* van authentiek talent: dynamisch, daadkrachtig, digitaal en deelnemen aan ontluikend lezen. Deze dimensies worden onderzocht en gestimuleerd, aan de hand van diverse variabelen van *vier kwaliteiten (4K)*, die gerelateerd worden aan de variabelen van vier Intelligentie Quotiënten: de fysieke talentkwaliteiten (± 50), de creatieve talentkwaliteiten (± 50), de intellectuele talentkwaliteiten (± 80) en de emotionele talentkwaliteiten (± 40). $Talent = 4D \times 4K$.

Er is veel Nederlands onderzoek verricht op het gebied van Onderwijsparticipatie (deelnemen) en Onderwijsadaptatie (kwalitatief maatwerk) oftewel het dynamisch creatief, daadkrachtig ononderbroken, gelijkwaardig deelnemen aan onderwijs van het kind, samen met ouders en begeleiders. We zien in het laatste inspectieverslag van 2011/2012 dat het onderwijs stagneert. Uit het internationale rapport ´The Learning Curve´ van de Britse uitgever Pearson, blijkt dat het Nederlandse onderwijspeil uit de top vijf is gedaald, naar de zevende plaats op de wereldranglijst (www.intermediair.nl). Dat is nog steeds een boven gemiddelde score, die we vooral danken aan de grote mate van vrijheid van inrichting van onderwijs die in ons land geldt. Die factor vraagt nu wel om aandacht om weer in de stijgende lijn te komen.

Dit promotieonderzoek stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan het optimaal ontwikkelen van het unieke authentieke, natuurlijk aangeboren talent van het kind van twee tot zes jaar. Dit is mogelijk door hen de kans te bieden hun eigen talent te betrekken bij ontluikend lezen. Opdat het kind uiteindelijk talentvol kan excelleren. Vanuit de authentieke kansen, die ze van nature van huis uit meekrijgen. En waarop de begeleider en de ouders van het kind inspelen.

Het onderzoek vindt plaats in een voor het kind aansprekende vorm. Elk kind ontwikkelt zijn eigen unieke TalentAlfabet vanuit de eigen woordenschat, tijdens het tweede tot zesde levensjaar. Met het TalentAlfabet start het kind zijn Levenslange Curriculum Vitae. Twee figuren Ori & Tatje helpen het kind om hun oriëntatie te ontwikkelen, gericht op hun eigen unieke Talenten. De KroonKraanVogel, die prachtig kan dansen, vliegen en trompetteren helpt het kind met zijn 4D x 4K oriëntatie. In een atmosfeer van edutainment kan het kind samen met begeleider, ouders en andere kinderen passend maatwerk krijgen om het ontluikend lezen zelf te ontplooiën. Analoog met behulp van ouders en professionele begeleiders en digitaal via het digitale netwerk, dat via de media de klas en de huiskamer bereikt.

Volgens recent inspectie onderzoek door blijkt, dat het huidige onderwijs zich meer richt op het bijspijkeren van achterstanden, dan op het leveren van maatwerk om ieders talent te laten excelleren. Het is de vraag hoe effectief het is om de aandacht te richten op ontwikkelingen waar

een kind (nog) geen aandacht voor heeft. Deze onderzoeksuitslag geeft te denken. Ieder mens dat zijn gezonde verstand gebruikt, weet dat het veel prettiger is om ontwikkelingsgericht te werken. De aandacht gericht op de natuurlijke talenten van het kind, die van nature een uitstekende zelflerende route uitstippelen. De onderwijsvraag van het kind is: 'Leer mij het leren zelf te doen, door de controle van de fout te ervaren' (Maria Montessori †1952)

Ook de jongste leeftijdscategorie van Startonderwijs is, de afgelopen jaren vooral met het oog op 'achterstand' leerlingen, in onderzoek betrokken geweest. Vandaag 20 augustus 2013 melden verschillende dagbladen, dat Amsterdam gaat starten met geïntegreerd onderwijs voor alle kinderen vanaf 2,5 jaar. Er zou de afgelopen jaren vooral aandacht geweest zijn voor kinderen met achterstand en dat zou segregatie in de hand kunnen werken.

In dit promotieonderzoek wordt geen onderscheid gemaakt in termen van achterstanden. Er zijn meer dan 200 verschillende talentvariabelen te onderscheiden. Dan mag men veronderstellen dat er genoeg keuze is om uit die variabelen te kiezen, waar een kind van nature aan toe is. Achterstand wordt in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Met het bieden van passend maatwerk sluiten we aan op het ontwikkelingsniveau, dat het kind spontaan openbaart. Dit onderzoek kent geen achterstand en observeert bij elk kind, de huidige stand van zaken met het oog op professioneel ontwikkelingsgericht maatwerk. Alle kinderen van een groep hebben volgens de onderwijswet recht op ononderbroken en *gelijkwaardige* aandacht voor de optimale ontwikkeling van hun excellente *verschillen*. Deze contradictie is eigen aan onderwijs en kan de begeleiders uitdagen om niet stil te blijven staan bij die variabelen die het kind toevallig 'niet' op dat moment in het vizier heeft.

Dit wetenschappelijk promotieonderzoek stelt zich ten doel om niet alleen maatwerk te leveren aan het kind, maar ook professioneel maatwerk aan de begeleider. In het verlengde hiervan, is het de bedoeling dat ons onderzoek bijdraagt aan het maatwerk, dat de wetenschap aan de individuele leraar, de ouders en de kinderen kan geven. Maatwerk, in de dagelijkse onderwijspraktijk op school, is wettelijk geformuleerd in de Wet op het Primair Onderwijs van 1997 als 'adaptief onderwijs'. Dat betekent dat elk kind het recht heeft op passende medewerking vanuit het onderwijs om zich optimaal te ontplooien. Het kind kan daarin participeren door aan te geven welke interesses er vanuit het eigen unieke talent naar voren komen. De begeleider kan steeds alerter worden op het waarnemen van de natuurlijke leervragen van het kind.

Dit promotieonderzoek richt zich op Starteducatie, met het authentieke maatwerk bij het ontluisend lezen. In Nederland start het kind van twee met voorschools onderwijs (VVE) en een kind van drie of vier gaat over naar het primair onderwijs (PO). In ons onderzoek lopen we tegen het probleem aan, dat men bij verschillende beroepstitels hanteert, in de verschillende onderwijsniveaus bij begeleiders van kinderen van twee tot zes. Zo spreekt men van leraar en leerling in het PO en van kind en begeleider in het VVE. Om het in dit onderzoek makkelijker leesbaar te maken, gebruiken we de omschrijving: 'kind en begeleider in het Startonderwijs'.

Qua onderzoekslocatie richt het Nederlandse wetenschappelijk onderwijsonderzoek zich met name op de grootstedelijke gebieden, zoals Amsterdam, Rotterdam en Utrecht. Zo staat vandaag 20 augustus 2013 op de voorpagina van de Volkskrant dat de gemeente Amsterdam de kinderen vanaf tweeënhalf jaar naar de basisschool gaat sturen. Ons promotieonderzoek richt zich op provinciaal onderwijs in West-Friesland als tegenhanger van grootstedelijk onderzoek.

Er is de afgelopen vijftientig jaar vooral grootstedelijk onderzoek gedaan. Het is dan juist interessant om te onderzoeken hoe het met het onderwijs buiten de grootstedelijke gebieden staat. Door dit onderzoek kan West-Friesland vergeleken worden met resultaten uit het grootstedelijk onderzoek.

Dit promotieonderzoek is een exploratief interventieonderzoek in vier fasen en richt zich op de ontluikende leesvaardigheidontwikkeling in het Startonderwijs van regio West-Friesland.

Sinds 20 augustus 2013 kunnen alle onderzoeksparticipanten en geïnteresseerden, de opzet van het onderzoek en de ontwikkeling van het interventiemodel volgen en interactief beïnvloeden via een interactieve website: www.fasten4.nl Deze bedrijfswebsite gaat uit van de filosofie dat Nederland nog wel een oranjeappeltje heeft te schillen met de hele wereld op het gebied van onderwijs. 'Onderwijs voor Iedereen'. Dat is de verantwoordelijkheid van iedereen. Fasten4 gaat daar voor. Fasten4 wil onderwijs wereldwijd zo zelfstandig mogelijk maken met behulp van digitale TalentPrints. Via websites en Apps, wereldwijd TalentEduTainment aanbieden, die als vanzelfsprekend aanzet tot een creatieve leesontwikkeling. Het promotieonderzoek is een essentieel theoretisch en praktisch onderdeel van de universele holistische missie 'Onderwijs voor Allen'

**Ik ben
Appelsientje van Oranje
Uit Holland**

**Een Usb-stick met LeesApp
Ik leer jou lezen met
je eigen TalentAlfabet**

**Ik bewaar jouw Talenten
Zodat je ze steeds weer
Opnieuw kan ervaren**

Vier fases van onderzoek:

- In de eerste fase doen we theoretisch en empirisch onderzoek naar de interactieve omgevingsfactoren van leeskennisuitwisseling tussen het Kind van 2 tot 6 jaar en zijn begeleider in het Westfriese Startonderwijs.
- In de tweede fase wordt samen met kinderen, begeleiders en ouders een interventiemodel ontwikkeld, zodat er een bruikbare, praktische, bijdrage geleverd kan worden. Voor elk kind een eigen 4Dimensionaal TalentenAlfabet. Dit interventiemodel geldt als een vorm van wetenschappelijk maatwerk voor het kind, de begeleider en de ouder. Met andere woorden degenen, die nauw betrokken worden bij de ontwikkeling van het model.
- In de derde fase zal duidelijk worden in welke mate het interventiemodel bijdraagt tot verbetering van het leren lezen tijdens de fase van ontluikend lezen. Een vergelijking van de enquête resultaten uit de eerste onderzoeksfase, met een kwalitatief enquêteonderzoek in de derde fase, kan laten zien wat het tevredenheidseffect van het interventiemodel is.
- In de vierde fase wordt een multimediale digitale App ontwikkeld van het interventiemodel, zodat er wereldwijd gebruik gemaakt kan worden van het Interventiemodel vanaf de eerste tekenen van Ontluikend Lezen.

In de volgende paragraaf worden de vier fasen nader toegelicht als een postdoctoraal promotie onderzoeksvorstel.

1.2 Onderzoeksvorstel

Uit Onderzoek van 1999 door het Max Groote Kenniscentrum (Van Wieringen, 2003)¹ is gebleken, dat analfabetisme in Nederland een groot maatschappelijk probleem is. Anderhalf miljoen analfabeten waarvan het grootste gedeelte van autochtone Nederlandse afkomst is. De overheid heeft de periode van 1999 tot 2010 uitgetrokken om op dit probleem grip te krijgen. Dit onderzoek richt zich op het professioneel aansluiten op de ontluikende taalontwikkeling bij de jongste leerlingen van het huidige Vroegschoolse en het Primair Onderwijs.

‘Een hoogwaardige pedagogisch taalaanbod op de jonge leeftijd van drie en vier jaar blijkt volgens internationaal onderzoek van groot belang. Dat geldt voor de ontwikkeling op korte termijn maar ook voor een optimale ontwikkeling tijdens de gehele onderwijsloopbaan.’

- De Onderwijsraad heeft binnen dat kader in mei 2010 een advies uitgebracht ‘Naar een nieuwe kleuterperiode in de basisschool’(Van Wieringen 2010)². Dit advies geeft een duidelijke aanzet tot verlaging van de entreeleeftijd voor de basisschoolleerling van vier naar drie jaar. Maria Montessori (1870-1952) heeft wetenschappelijk aangetoond dat kinderen in hun tweede levensjaar een bijzondere leesgevoelige periode doormaken met het oog op ontluikend lezen. Sinds de Wet Primair Onderwijs van 2007 groeit in Nederland het fenomeen brede school. Bij de brede scholen werken verschillende maatschappelijke organisaties samen. Scholen, kinderopvang, peuteropvang, buitenschoolse opvang, sport, welzijn en cultuur zetten zich gezamenlijk in om de ontwikkelingskansen van jongs af aan te vergroten. Men streeft naar een ononderbroken ontwikkeling van de jeugd, zodat zij zich zo ongestoord mogelijk met daadkracht kunnen ontwikkelen. In ons onderzoek zullen we de Westfriese brede scholen te midden van diverse onderwijsvormen voor kinderen van twee tot zes jaar in kaart brengen. Ons onderzoek wordt specifiek gericht op de kans die het kind krijgt

op de non-verbale en verbale inspraak, vanuit de eigen authentieke ontluikende taalontwikkeling vraag in relatie met het professionele maatwerk dat de begeleiders leveren. Het is de bedoeling dat er uit dit onderzoek een wetenschappelijk interventiemodel ontstaat dat vanzelfsprekend voor ieder kind bereikbaar, een succesvolle aanvankelijke en voortdurende leesontwikkeling biedt. Voor iedereen, die wil leren lezen en daartoe wel of geen onderwijs geniet, van twee tot zes jaar. Maar een universeel interventiemodel met objectieve, klassieke waarden, dat zou ook aan de analfabeten, kansen moeten kunnen bieden. Om zo hun inhaalslag te kunnen maken aan de hand van het interventiemodel. Als dat haalbaar is, is de brug naar 'Onderwijs voor Allen' geslagen.

De App 'Appelsientje van Oranje' kan zich dan wereldwijd verspreiden, vanuit Nederland.

1.2.1 Onderzoek in vier vragen

De in vieren te verdelen hoofdvraag, die in alle vier de onderzoeksfases getoetst wordt luidt:

Welk universeel interventiemodel kan, bij de starteducaties van de regio West-Friesland, leiden tot de dynamiek van het gezamenlijk deelnemen van het kind met inspraak en de begeleider met uitspraak, via kwalitatief 4dimensionaal onderwijs, bij ontluikend lezen van twee tot zesjarigen?

Theoretisch en empirisch 4D x 4K meten

Het onderzoek wordt in vier fasen met vier vragen verdeeld.

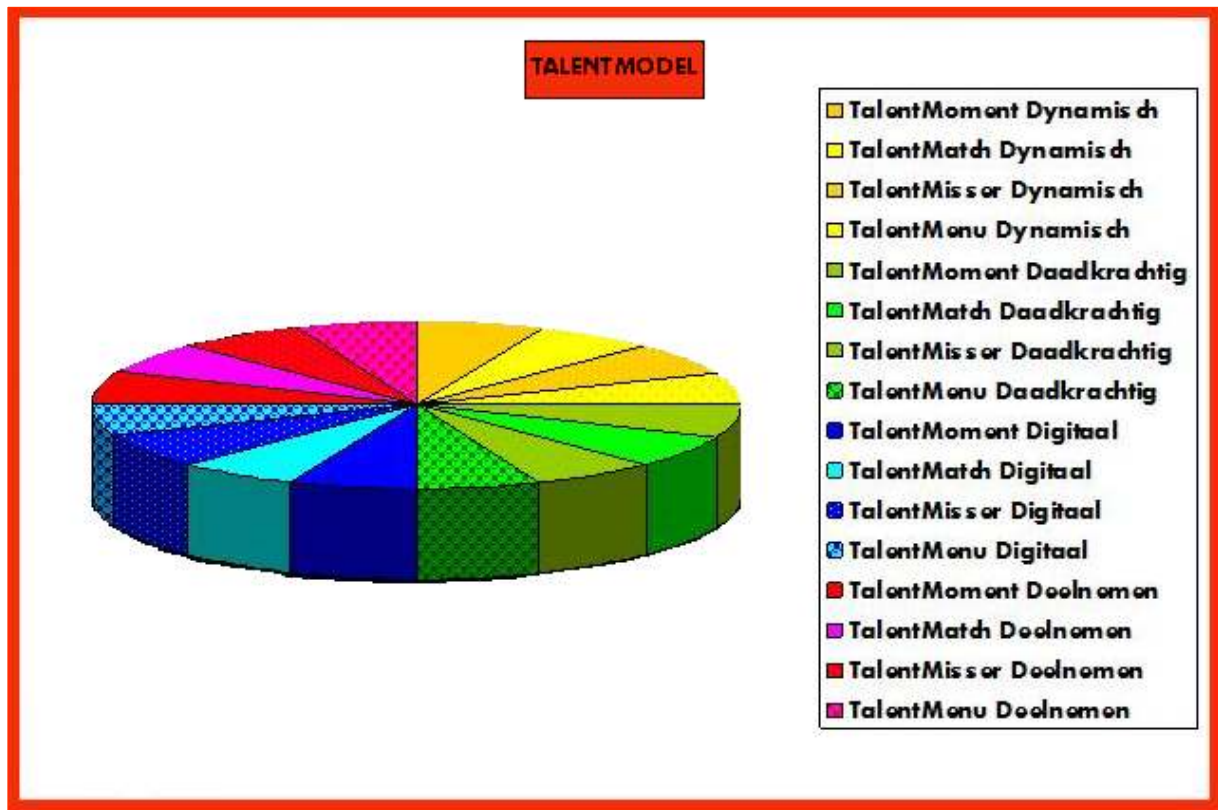
In de eerste basisfase wordt *theoretisch en empirisch* onderzoek gedaan naar de kernvraag:

1. Wat is bij starteducatie in de regio West-Friesland de mate inspraak van het kind en De mate van uitspraak van de begeleider, die leidt tot Talentontwikkeling als het product van 4 TalentDimensies en 4 TalentKwaliteiten, bij de ontluikende leesvaardigheid, van het twee- tot zesjarige kind,?' Formule: Talent = 4D X 4K

Er wordt gebruik gemaakt van vier onderzoeksmodellen: 'De Participatieladder van Roger Hart'³. Deze meet het democratische gehalte van 'deelnemen.' Het referentiekader voor taalontwikkeling van de Expertgroep van Meijerink meet de doorlopende leerlijnen voor de mate van 'daadkracht'. 'De digitale kennisboom' van Authier en Lévy (1992)⁴ biedt mogelijkheden om ontwikkelingslijnen 'digitaal' te volgen. De creatiespiraal van Knoope laat zien welke fasen een creatief proces doormaakt. De Smartcards van Kagan (2003) met meervoudige en coöperatieve intelligenties komen van pas bij het meten van de dynamische samenstelling van de talentpaletten van het individuele kind. De kwalitatieve talentvariabelen worden verdeeld over 4 Talentkwaliteiten: 32 vaardigheden voor de emotionele gedragsontwikkelingen, de EQ. 78 vaardigheden voor de intellectuele intelligentieontwikkeling, de IQ, 80 motorisch fysieke vaardigheden voor de fysieke intelligentie, de FQ en 42 creatieve technieken en vaardigheden voor de creatieve intelligentieontwikkeling, de CQ.

De verschillende talentvariabelen worden aan de kinderen als taarten met voor elk talent een ander symbool. aangeboden Zo wordt het voor de kinderen een spel om te kiezen met

welk talent ze aan de slag willen. Hieronder volgt een afbeelding van een basistaart. Begeleiders kunnen zowel echte taarten gebruiken als ter afwisseling origamitaarten. Het gaat erom dat duidelijk voortdurend zichtbaar is, dat er uit heel veel talenten gekozen kan worden. In het voorbeeld zien we dat de ontwikkeling van talenten op zich ook weer in vier fasen te verdelen zijn. In het theoretisch onderzoek wordt dat duidelijk in beeld gebracht.

Zie www.fasten4.nl voor diverse TalentiTaarten

Aan de hand van zelf evaluatie rapportages, kwalitatieve interviewreportages, kwalitatieve observaties en met behulp van vragenlijsten worden, voor zover dat relevant is, kinderen, leerlingen, studenten, begeleiders, managementleden, ouders, medezeggenschaps-raadsleden, schoolbesturen en gemeentebesturen betrokken bij het onderzoek.

🔴 **InterventieModel 4D x 4K ontwikkelen**

In de tweede fase, de ontwerpfase wordt op basis van de onderzoeksresultaten uit de eerste fase een interventiemodel ontwikkeld. Centraal staat daarbij de vraag:

2. Welk kort, krachtig en simpel toepasbaar analoog en digitale interventiemodel, met een optimale inbreng van zowel kind als begeleider, ontstaat op basis van de 4Dx4K onderzoeksresultaten uit de eerste fase?

In een proefzetting wordt onderzocht of het model vooraf al kinderziektes vertoont. Die aanvankelijke onvolkomenheden, worden bijgesteld. En het model wordt net zolang doorontwikkeld tot het gebruiken ervan vergelijkbaar is met het 'dagelijks je tanden poetsen'.

De derde fase is de afronding van het Promotieonderzoek met het oog op de onderzoeksgroep twee tot zesjarigen en hun begeleiders.

🍌 4D x4K Talentontwikkeling meten in gedrag- en hersenfuncties

In de derde fase, de interventiefase van het onderzoek, vormt het in fase twee ontwikkelde interventiemodel, de sleutel van het interventieonderzoek. Kinderen van twee tot zes jaar, begeleiders en ouders worden in verband met het interventiemodel geobserveerd tijdens interactieve leermomenten en ondervraagd met behulp van kwalitatieve interviews over de waarden van het interventiemodel als wetenschappelijk maatwerk voor kinderen, begeleiders en ouders. De gegevens van de observaties worden geanalyseerd met behulp van multilevel regressie analyses. De derde vraag van het promotieonderzoek luidt dan:

3. In welke mate kan talentontwikkeling met het 4D x 4K interventiemodel gemeten worden in gedrag- en in hersenfuncties, bij de ontluikende leesontwikkeling van twee tot zesjarigen in de Starteducatie van West-Friesland?

🍌 4D x 4K TalentModel voor Het Universele Recht op Onderwijs voor Allen

In de vierde fase wordt met het oog op 'Onderwijs voor Iedereen' gekeken naar de uitbreiding van mogelijkheid van het interventiemodel. De mate van generalisatie van interventiemodel wordt onderzocht in de doelgroep 'analfabeten van diverse leeftijden'. De onderzoeksgroep krijgt een kans om het model te gebruiken met interactie van een begeleider. Groepen van diverse leeftijden worden uitgenodigd om met het model aan de slag te gaan en interactief hun bevindingen te delen. Er wordt een digitale App ontwikkeld en wereldwijd aangeboden met de mogelijkheid om interactief te reageren op het model. De App wordt onderdeel van een wereldwijd verspreid LEES-boek zoals FACE-book.

4. In hoeverre is dit 4D x 4K interventiemodel als multimediale app 'generatief' en 'transformationeel' als een universeel Model? Om iedereen op elke leeftijd, de kans te geven om te leren lezen dankzij het interventiemodel voor het universele recht op 'Onderwijs voor Iedereen'?

De laatste fase kan slechts slagen als bestaande professionele multimedia organisaties en bedrijven zich achter deze missie scharen. Een Appelsientje van Oranje schil je met elkaar.

1.3 Onderzoeksgebied

Weel e.a. (2010)⁵ onderzochten de ontwikkeling van de steden in Nederland met het oog op 2040. Zij verwachten dat steden knooppunten worden. Zo'n ontwikkeling zou slechts mogelijk zijn met geavanceerde onderwijsontwikkelingen. Het is dientengevolge de vraag hoe geavanceerd het onderwijs 'buiten' die grootstedelijke gebieden zou moeten zijn. Dat is de reden dat ons onderzoek zich richt op provinciaal streekniveau in West-Friesland.

1.3.1 Regio West-Friesland

Dit promotieonderzoek wordt uitgevoerd binnen het domein van een niet-grootstedelijk gebied: de regio West-Friesland in Noord-Holland. Deze regio kent een kleine honderd basisscholen als onderdeel van brede scholen, van verschillende typen en soorten die vallen onder Breed of Voor Vroeg Schools of Primair Onderwijs. Het is de vraag welke scholen zich verbreed hebben tot de mogelijkheid van Voor- en Vroegschoolse Educatie voor twee tot

zesjarigen. Het is de vraag in hoeverre de integratie van het Brede School Concept geïmplementeerd is. Als Primair Onderwijs en Vroeg Voor Schoolse Educatie in Peuter- of Kinderopvang 'apart' wordt geregeld, dan betrekken we die instellingen gezamenlijk bij ons onderzoek. We onderzoeken de leerweg per kind.

1.3.2 Sleutelwoorden

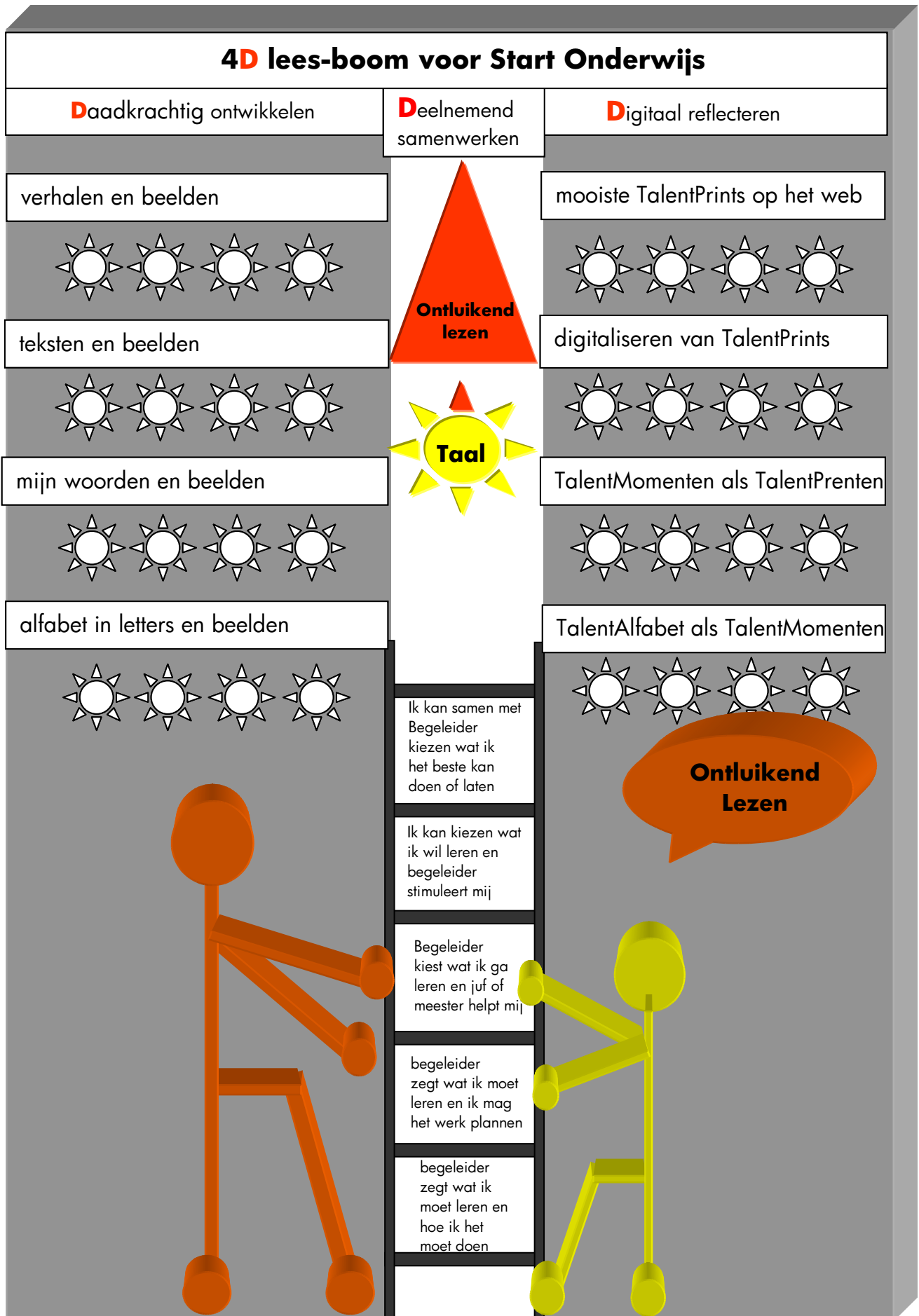
Bij de keuze van de sleutelwoorden is gekozen voor woorden die zoveel mogelijk corresponderen met de Engelse taal omdat die taal in computerland centraal staat. De sleutelwoorden zijn: Actieve, Adaptief, Authentieke Leerling Participatie, Actieve Authentieke Professionele Leraar, Adaptatie Begeleider Kind Interactie, Deelnemen, Democratisch Leren, Digitale Leraar en Digitale Leerling, Dynamiek, Interactief Leren, Kind, Leergebied van Ontluikende Taal, Onderwijs voor Iedereen, Participeren, Talent, TalentMoment, TalentBeeld, TalentPrent, TalentPrint.

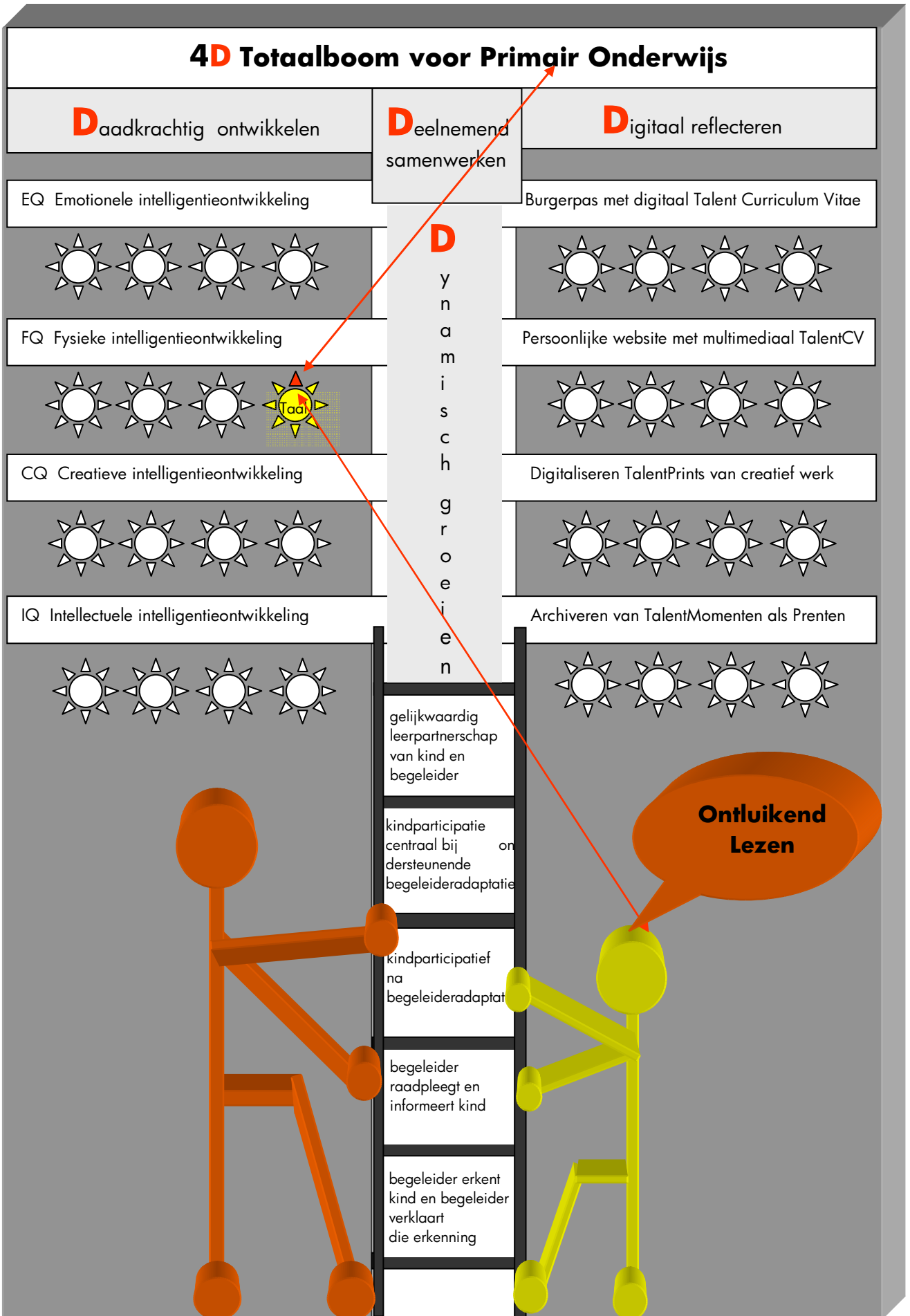
De sleutelwoorden in het Engels zijn: Active Authentic Pupil Participation, Active Authentic Professional Teacher Adaption, Interactive and Democratic Learning with similar participation, Curriculums Languages, Digital Teacher and Digital Pupil, Dynamic, Interactive Learning, Child/Coach Interact, Education for Everyone, Talent, TalentMoment, TalentImage, Talent Picture, TalentPrint.

Als alle afzonderlijke talenten die betrokken worden in het onderzoek als sleutelwoorden gaan werken, dan betekent dat een extra promotie van de app en de websites, die in het onderzoek betrokken worden.

Bron foto: Weblog leidenuniv.nl

1.3.3 Het Intellectuele Onderzoeksgebied

Naar aanleiding van het onderzoek van Authier Michel et Pierre Lévy 'Les arbres de connaissances' (1992) heeft Fasten twee kennisbomen ontwikkeld die op de volgende pagina's staan. Op de eerste afbeelding, de Taalboom. Dat is het onderzoeksonderdeel Ontluikend Lezen, uitvergroet met de eigen invulling van het ontwikkelingsgebied. Ingevuld met de ontwikkelingsstappen die het kind en zijn begeleider samen kunnen maken. Het doel van dit onderzoek is dat er een interventiemodel ontstaat waarin de ontwikkelingsstappen van elk kind, digitaal worden vastgelegd in persoonlijke Curriculum Vitae met authentieke succespresentaties in relatie met de eigen Talenten. De tweede afbeelding de Totaalboom laat het intellectuele onderzoeksgebied van dit promotieonderzoek zien ten opzichte van het Primair Onderwijs Curriculum. In de vorm van een kleine oranje driehoek, te midden van de totale ontwikkelingsboom van Primair Onderwijs met 256 driehoekjes als ontwikkelingsgebiedjes. Het onderzoeksgebiedje komt in de afbeeldingen naar voren als een klein onderdeel van een geheel, te midden van vier dimensies Deelnemen, Daadkracht, Dynamiek en Digitaal, die als 4Dfactoren van het onderzoek, worden onderzocht. De aanpak van de ontwikkeling van het TalentAlfabet kent ook 4Kfactoren genoemd naar de symbolen voor vier intelligentiequotiënten: Klaproos voor Emotionele Quotiënten, Koolzaad voor Fysieke Quotiënten, Kamille voor Intellectuele Quotiënten en Korenbloem voor Creatieve Quotiënten. Het is de bedoeling dat de quotiënten in relatie met hersenfuncties worden onderzocht en in beeld gebracht. Intelligentiequotiënten worden niet gemeten als persoonlijk vast te stellen maatstaven, maar als groeifactoren, die een leven lang kunnen doorgroeien. Zoals ze eens door de oorspronkelijke bedenker Binet zijn onderscheiden, als herkenningpunten die je kunt verbeteren. Het Talentalfabet wordt via de TalentCyclus ontwikkeld.

Talencyclus in vier stadia:

- 1 Het kind beleeft een TalentMoment en de begeleider observeert dat
- 2 Het TalentMoment wordt als een TalentBeeld uitgebeeld: analoog, zichtbaar, tastbaar en betekenisvol met zelf gekozen materialen, technieken en uitbeeldingsvormen
- 3 Van het Talentbeeld maken kind en begeleider een tweedimensionale TalentPrent
- 4 De TalentPrent wordt multimediaal vastgelegd als een TalentPrint: met zelfgekozen digitale plaatjes, tekst, film en muziek en animatie

2 Onderzoeksontwerp

2.1 Inleiding

Leesvaardigheid is een basale vaardigheid voor het kunnen leren beheersen van alle vakken op school. Internationaal en nationaal onderzoek concludeert dat er nog heel wat potentieel talent in Nederland onderontwikkeld blijft en daarmee verloren gaat. Enerzijds kan Nederland tevreden zijn over de 'gemiddelde' onderwijsprestaties van taal als we die op internationaal niveau vergelijken. Anderzijds komt er uit die vergelijking naar voren dat leerlingen in Nederland niet kunnen excelleren (Baten 2008)⁶. Dat betekent dat het aanwezige potentieel aan Nederlands talent onvoldoende tot ontplooiing komt.

Het huidige kabinet streeft naar excellent onderwijs, waarbij leerlingen het beste uit zichzelf weten te halen. We zien dat op www.onderwijsvanmorgen.nl (2012) De ontwikkelingsbegeleiders kunnen in de toekomst steeds meer gebruik gaan maken van sociale media. Dit is een internationale trendontwikkeling waardoor zowel de jongeren als de ontwikkelingsbegeleiders internationaal kunnen communiceren en op een gemakkelijke manier van elkaar kunnen leren. Deze sociale initiatieven worden wereldwijd gevolgd, vergeleken en beoordeeld. Dat blijkt bijvoorbeeld uit www.onderwijsvanmorgen.nl (2013) met de uitreiking van de Webby Award in New York. Wereldwijd wordt de aandacht gericht op Talenten die de nieuwste ontwikkelingen stimuleren.

De aandacht wordt door het ministerie van onderwijs in Nederlandse rapporten vooral gevestigd op de achterblijvers. Maar de excellentie en de verschillen in talenten van individuen krijgen volgens Baten, daarbij kennelijk te weinig kans. Het Nederlandse onderwijs dat, zich richt op een gemiddelde score met het oog op gelijkwaardig onderwijs zou daarmee kansen laten liggen om persoonlijke verschillen in Talent te laten excelleren. Bij gelijkwaardigheid is het de bedoeling dat de 'verschillende talenten gelijkwaardige optimale ontplooiingskansen krijgen. Het dilemma is dat de authentieke verschillen van iedere leerling *tegelijk* een *gelijk*'waardige' als een *ongelijke* (verschillende) kans moeten krijgen. De belangrijkste doelstelling van de Kwaliteitsagenda Primair Onderwijs 'Scholen voor morgen' is 'het verbeteren van de basisvaardigheden van de Nederlandse taal van alle kinderen in het primair onderwijs'. Het ministerie van Onderwijs concludeert, dat het over de hele linie niet goed gaat met taal, omdat er nog te veel leerlingen zijn, die niet voldoende kunnen lezen en schrijven. Zo had 15 procent van de leerlingen van groep 8 nog moeite met technisch lezen. (OCW 2007)⁷. Als één van de oorzaken van het ontstaan van analfabetisme wordt genoemd dat leerlingen tijdens hun onderwijsloopbaan aan de aandacht van de leraar ontsnappen. Daarbij moet volgens OCW de aandacht niet alleen en ook niet voornamelijk gericht zijn op de achterblijvers, maar gelijkwaardig en even kansrijk op de voorlopers en op de middengroep. Om zo vroeg mogelijk te kunnen voorkomen dat er sprake kan zijn van achterblijvers heeft men in Nederland projectmatig de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) geïntroduceerd. Voor kinderen van 2 tot 6 jaar met een (taal)achterstand.

Ons onderzoek gaat uit van gelijkwaardige persoonlijke kansen zonder achterstand. We focussen op 4Dimensies die een rol zouden kunnen spelen bij ontluikend lezen, namelijk:

- 🍌 *Deelnemend* gelijkwaardig samenwerken
- 🍌 *Daadkrachtig* ononderbroken ontwikkelen
- 🍌 *Dynamisch* analoog uiten van authentiek talent
- 🍌 *Digitaal* delen van je presentaties en van je reflecties.

Knuffel-stuiter-spring-tent

Terwijl de kinderen buiten aan het spelen zijn, onder toezicht van collega's meldt juf Jolanda zich bij de interim directeur: "Ik weet echt niet meer wat ik met Steffi (5 jaar) aan moet. Hij rent door een bouwwerk van de kinderen. Pieter, Sjors en Desi hebben met z'n drieën, een half uur vol overgave zitten bouwen aan een prachtig kasteel. Ik roep de andere kinderen erbij om te komen kijken en Steffi rent er dwars doorheen. Het hele kasteel aan flarden. Ik weet echt niet meer wat ik met dat joch aanmoet. De intern begeleider is al diverse keren komen observeren. We hebben een handlingsplan opgesteld. Ik houd er rekening mee dat hij het thuis heel moeilijk heeft. Zijn vader ligt op sterven. Ze wonen met het gezinnetje in een caravan omdat ze financieel aan de grond zitten. Het is allemaal echt heel dramatisch. Maar hij is niet meer te handhaven binnen mijn klas. Het gekke is dat zijn zusje totaal geen last veroorzaakt. Die geef ik ook extra aandacht maar dat past in het geheel. Steffi valt echt uit de toon. Volgens de intern begeleider heeft hij ADHD en dat betekent dat ik hem af en toe wat moet laten uitdollen. Dat gebeurt ook. Maar hij dolt wanneer het hem uitkomt. Hij heeft echt niet het besef dat ie niet de enige op de wereld is. Alles wat in z'n hoofd opkomt doet ie, zonder enig besef van wat wel en niet kan". De interim directeur zegt te begrijpen hoe ingewikkeld de situatie is. Zij vraagt wat de juf Jolanda wil, dat er gaat gebeuren. "Wil je het echt weten? Als het aan mij ligt, dan kan hij een enkeltje naar Verwegistan krijgen, een school waar allemaal van die kinderen zitten van zijn soort 'Altijd Druk de Hele Dag'. Ik ben echt klaar met hem." De interim reageert: "Je weet best wel dat, dat de oplossing niet is. Ik ben blij dat je stoom bent komen afblazen. Ga even rustig zitten. Dan analyseren we de situatie nog eens rustig. Ik begrijp dat je vol enthousiasme je hele groep wilde betrekken bij het prachtige bouwsel. Maar jij weet net zo goed als ik waartoe Steffi in staat is. Heb ik het bij het rechte eind als ik concludeer dat je eigenlijk teleurgesteld bent in jezelf, omdat je net niet op tijd je hele groep onder controle had? Het gaat soms om tienden van een seconden. En juist een ADHD kind heeft dat door en confronteert jou daarmee." Juf

Jolanda incasseert de analyse. En reflecteert: "Het probleem is, dat ik eigenlijk heel veel van dat jochie houd. Je gunt toch niemand die omstandigheden. Het mooiste is nog dat Pieter, Sjors en Desi niet eens moeilijk deden. De hele groep begrijpt dat Steffi zo kan doen. Toch ben ik blij dat ik even naar je toe ben gelopen. Dankjewel. De volgende keer ben ik dat mannetje mooi een stap voor. Dat verzeker ik je."

Een paar dagen later loopt de interim langs de klas met Steffi. De sfeer in de klas is erg gezellig en iedereen is druk bezig. In de klas hebben de kinderen een tent gebouwd. In de tent ligt een hoge stapel knuffels. De kinderen vertellen aan de interim dat de leraar verhalen van Teigetje heeft voorgelezen en dat ze naar DVD's over 'stuiterende Teigetje als bospiraat' hebben gekeken. Ze hadden met z'n allen gelachen om de grappige Teigetje. De kinderen begrijpen dat het gedrag van Steffi soms een beetje lijkt op dat van die tijger uit de Winnie de Poeh⁸ verhalen. Een tijger, die overal bovenop springt en bijvoorbeeld de hele groentetuin van Konijn overhoop stuitert. De groep heeft met juf een oplossing gevonden voor leerlingen die even moeten stuiteren. Samen met Steffi hebben ze een knuffel-stuiter-springtent gebouwd.

Als Steffi iets stuk wil gaan maken dan zorgt iedereen in de klas ervoor dat hij nog net op tijd bij de knuffel-stuiter-springtent komt. Daar kan hij net zo gek doen als Teigetje. Het grappige is dat juf Jolanda, de acht karakterfiguren van Winnie de Poeh gekoppeld heeft aan de acht karakteristieken van de Roos van Leary. Met het interventiemodel 'De Klaproos'⁹ leren de leerlingen alle karakteristieken te herkennen en te oefenen. Zo leren ze dat alle acht de karaktes in iedereen zitten. En dat alle karakters leuke en minder leuke kanten hebben.

Ze leren de balans daarin te zoeken en net als alle karakteristieke dieren in het honderdbunderbos met elkaar om te gaan als echte vrienden, die elkaar respecteren. Tot slot van het project mogen alle leerlingen van de klas hun eigen talenten showen in de talentenshow net als in het honderdbunderbos¹⁰ verhaal en alle leerlingen van de school mogen kijken.

Als juf Jolanda de kans krijgt zegt ze terloops tegen de interim: "Roept deze situatie bij jou ook de vraag op: Wie leert er nou het meest van wie? Het kind van de juf of omgekeerd?"

Het heerlijke sfeertje dat we nu in de klas hebben danken we toch echt wel aan Steffi, en hij begrijpt als de beste dat er grenzen zijn. De hele klas heeft een sociaal-emotionele ontwikkelingsprong gemaakt, van jewelste. Teigetje is een super onderwijsbeest.!

2.1.1 Deelnemend gelijkwaardig samenwerken

Het persoonlijk 'deelnemen van het kind' aan de ontwikkeling van het eigen unieke talent, met name in de fase van het leren lezen, laat nog veel te wensen over. Het probleem is dat het kind 'deel' moet krijgen, wil het kunnen 'deel'nemen. De vorige onderwijsgeneratie is nog opgegroeid in een gehoorzaamheidscultuur. Dat betekende dat het kind moest gehoorzamen aan de volwassen begeleider. De begeleider bepaalde dan wat een kind wel en niet mocht zeggen. Binnen het democratisch recht van vrijheid van meningsuiting past een gelijkwaardige inbreng van het kind in de eigen groei.

Sinds 2006 worden scholen betrokken in de ontwikkeling van een visie en een praktische uitvoering van democratisch werken in het onderwijs. Dijkstra en De Winter (2007)¹¹ verklaren dat de basisscholen over het algemeen goed bezig zijn met het formuleren van een visie op het onderwerp. Het thema richt zich met name op de samenwerking tussen verschillende culturen. In ons onderzoek staat het los van verschillende culturen om democratisch samenwerken tussen de begeleider en het zich ontwikkelende kind te stimuleren. De illustratie op de linker pagina laat zien hoe kind en begeleider elkaar soms kunnen vinden op een niveau van gelijkwaardigheid. We zien ook in het eerste deel, hoe het vinden van het gelijkwaardige niveau aanvaardbaar problematisch kan lopen. Het onderwijs heeft een hiërarchische cultuur. De Winter (1995)¹² laat zien hoe je kinderen op school van jongsaftaan maatschappelijk betrokken kunt laten zijn, door hen op school te laten beleven dat zij als medeburger inspraak hebben en participeren in hun eigen ontwikkeling. Het eerste deel van het woord 'mede'burger wijst op een gelijkwaardige positie van het onvolwassen kind en de volwassen begeleider als medeburgers.

Voorbeelden van scholen die werken volgens democratische burgerschapprijncipes zien we op www.burgerschapindebasisschool. Kinderen leren spelenderwijze de vaardigheden die een democratisch medeburger nodig heeft om volwaardig te kunnen deelnemen aan de maatschappij. De Winter¹³ wijst op het meetinstrument 'De Participatieladder van Hart'. Deze ladder is basis voor de pilot Burgerschap in Nederlandse basisschool en dit meetinstrument zal ook onderdeel zijn van het meetinstrument van dit promotieonderzoek. Naar de mate van democratie binnen de relatie tussen kind en begeleider. In ons onderzoek gebruiken we het woord deelnemen in plaats van democratie omdat dat op de leeftijdscategorie van ons onderzoek beter aansluit en tegelijk op dat niveau de lading dekt.

De opklimmende stadia van deelnemen tussen het deelnemende kind en de maatwerk biedende begeleider kent vijf stadia van de ladder van Hart (1992)¹⁴ en vormt het Instrument van Winter, Verhoeven en Pauw (2007)¹⁵ dat ontwikkeld is voor de pilot 'Burgerschap in de basisschool'.

1. *De begeleider erkent het kind en de begeleider verklaart die erkenning.
In dit stadium ontbreekt de kind participatie en de begeleider adaptatie nog volledig.*
2. *De begeleider raadpleegt en informeert het kind.
Ook in dit stadium ontbreekt het nog aan kind participatie en begeleider adaptatie .*
3. *Eerst is er kind participatie en daarna begeleider adaptatie.
In dit stadium is een duidelijke vorm van betrokkenheid waarneembaar, het kind wordt betrokken en de begeleider past zich aan.*
4. *De kind participatie staat centraal bij de ondersteunende begeleider adaptatie. In dit stadium maakt de begeleider de wensen van het kind mede mogelijk.*
5. *Gelijkwaardig ontwikkelpartnerschap van het kind en de begeleider (zie column op linker pagina).*

Winter en Verhoeven verklaren dat burgerschapsvorming kansen biedt om alle schooldoelen beter te realiseren. Dat verklaart dat de dimensie 'Deelnemen' in ons onderzoek naar ontluisend lezen, centraal staat.

regenboogletters

Sonja, een meisje van vier jaar, is op de basisschool. Zij kiest tijdens het vak ‘arbeid naar keuze’ voor ‘werken in de letterhoek’. De begeleider biedt haar een woordspel aan. Sonja zegt: “Ik wil dat niet, ik wil een regenboogletter maken.” De begeleider begrijpt niet wat een regenboogletter is en vraagt: “Kun je die regenboogletter ook tekenen?” Sonja pakt een papiertje en tekent een “C”. De begeleider is blij verrast met de relatie die het kind tussen de letter C en de regenboog legt. Sonja maakt een grote C in de kleuren van de regenboog. De dialoog groeit later in de kring uit tot een interactief kringgesprek met de hele groep. Alle kinderen ontdekken de overeenkomst tussen de letter ‘C’ en de regenboog en raken geënthousiasmeerd. Daarna mogen kinderen op hun eigen manier uitdrukking geven aan de gelijkens van de letter C en de regenboog. Er ontstaan groepjes die op verschillende manieren de regenboog-C vorm gaan geven. De klassengroep wordt regelmatig verdeeld in kleurgroepen en de leerlingen ontdekken

dat die groepskleuren allemaal in de regenboog zitten. De rode groep maakt een C van gekleurde chenille draden; de oranje groep schildert samen een grote regenboog op het raam van het lokaal; de gele groep bouwt een regenboog van gekleurde blokken; de groene groep maakt een regenboog op een glasplaat met bloemenstickers; de blauwe groep vult een C-vorm van plastic glazen met water en kleurt het water met crêpepapier kleuren; de paarse groep verzint een verhaal over de C en de regenboog. Als de regenboog-C's klaar zijn dan worden ze tentoongesteld. De paarse groep vertelt er een verhaal bij met als toepasselijk gevonden titel:

Citroenvlinders vliegen naar het einde van de regenboog

Als afsluiting mogen de kinderen die dat willen het verhaal uitbeelden. Kijk...De mooiste citroenvlinders vliegen door het klaslokaal. Het einde van het verhaal is dat de citroenvlinders een grote pot met goud vinden aan het eind van de regenboog. Dan komt de begeleider met een rijdende kast in de kring. In de kast zitten de jaarboeken (vergelijkbaar met portfolio's) van de kinderen. De begeleider zegt: “Zullen we samen een mooie tekst schrijven voor in jullie jaarboeken?” Dat willen ze allemaal wel. Maar eerst wil Kevin nog iets belangrijks vertellen. Hij heeft ontdekt dat de ‘e’ ook een regenboogletter is. Er zit alleen een extra streepje in. Daarna ontdekken de leerlingen met elkaar, dat de a-b-c-d-e eigenlijk allemaal regenboogletters zijn. De regenboogletter c, met een latje rechts is een ‘a’ en met een lange lat een ‘d’, het omgekeerde van de ‘b’. De vijfde letter van het alfabet de ‘e’ ontstaat door het latje in de regenboog te leggen. Bijna alle letters blijken regenboogletters, behalve de k, v, w, x, y en z.

de cd
mag je best wel in
bad
wassen
met een
zacht doekje

de cd
mag echt niet in
bed
hij kan breken
als je
er bovenop ligt

De kinderen kunnen als een ‘c’ op de grond liggen. Met z’n tweeën vorm je een a, met z’n drieën een b, en ook een d en tot slot in je eentje of met z’n tweeën kun je een e maken. Met de letterblokkjes van de vijf eerste letters van het alfabet kan de hele groep op zoek gaan naar woordjes die echt bestaan. Zo ontstaan de vier woordjes: de, cd, bed, bad. Met die woordjes maakt de groep een tekst op de computer, mee leesbaar voor de hele groep op het digitale schoolbord. Als afsluiting van de les krijgen de leerlingen twee printjes: een voor is het jaarboek en een om mee naar huis te nemen. Op het printje voor de jaarmap, mogen de kinderen eerst nog ‘de cd’, een ‘bad’ en een ‘bed’ tekenen. En de kinderen die dat willen mogen letters en woordjes schrijven of inkleuren. De begeleider hangt een uitvergroete poster op de deur. Die tekst kunnen de kinderen dan lezen, samen in de klas met de begeleider of buiten school met hun ouders en verzorgers.

2.1.2 Daadkrachtig ononderbroken je talent ontwikkelen

Je bent daadkrachtig als je vol vertrouwen je kunt richten op je natuurlijke ontwikkelingstaken. Je kunt dan uitproberen wat je kunt met 'Ik kan dat' en 'ik mag dat'. Zo krijgt elk kind stapje voor stapje vaardigheden onder controle. Zo ook de vaardigheden die het kind als vanzelfsprekend graag wil leren om zijn eigen talenten te ontplooien. In het Nederlandse onderwijs is van een daadkrachtige ongestoorde, ononderbroken, doorlopende taalontwikkeling nog geen sprake. Kinderen komen van jongsafaan steeds weer in andere, aparte leeftijdsgroepen. Kinderen worden op niveaugerelateerde locaties bij elkaar gehouden. Een schoolse oplossing, die tegenovergesteld is aan de manier waarop de natuur een gezin samenstelt: met verschillende leeftijden bij elkaar om elkaar uit te dagen en te inspireren.

Sinds 1968 heeft men, zonder doorslaggevend succes, op diverse manieren geprobeerd om een meer ononderbroken onderwijsroute aan te bieden. Nog steeds wordt het ontwikkelingsniveau gekoppeld aan de leeftijd. Dat betekent heel wat verlies van vrije keuzeruimte, voor passende ontwikkeling talentinteresses. Smeets en Rispen (2008) hebben onderzoek gedaan naar speciale onderwijstypen en het reguliere onderwijs. In het speciaal onderwijs wordt niet alleen het kind qua leeftijd afgezonderd, maar ook nog qua onderwijsachterstand. Internationaal onderwijsonderzoek heeft Nederland erop geattendeerd dat het afzonderen van kinderen stigmatiserend en dus daadkrachtstorend kan werken. Het kind begint met onderwijs in een kinderdagverblijf of peuterspeelzaal. Daarna gaat het kind naar de basisschool. Weer later naar het voortgezet onderwijs. Er is geen structureel inhoudelijk overleg tussen kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en basisscholen. Het kind hopt en shopt van het ene onderwijseland naar het andere. Het is de vraag hoeveel energie en daadkracht het kost om je elke keer weer aan te passen aan een nieuwe onderwijscultuur.

In 1994 kwam het Expertise Centrum Nederlands (ECN) na onderzoek tot de conclusie dat het taalonderwijs in Nederland van jongsafaan verbeterd moest worden. Het ECN schreef een nieuwe taalmethode die uitgroeide tot een methode voor de basisschool groepen 1 t/m 4. De uitgevers van schoolboeken presenteerden op de Nationale Onderwijs Tentoonstelling de geheel nieuwe en vernieuwde taalmethodes die aansloten op de adviezen van het ECN. Een doorlopende leerlijn voor alle individuele leerlingen. Dat betekent toch nog dat de doorlopende lijn op een willekeurig moment ingaat bij de start op de basisschool. Over een relatie en of overleg met de VVE wordt niet gesproken. Hoe doorlopend en daadkrachtig is de aanvankelijke taalontwikkeling dan? Hoe adaptief en met passend maatwerk speelt het VVE en de basisschool hier op gezamenlijk en kindondersteunend in? Taal vormt een onderdeel van de kerndoelen die geformuleerd zijn in artikel 9 van de Wet op Primair Onderwijs van 2010. De wet spreekt van een samenhang van alle ontwikkelgebieden en vaardigheden.

Nadat Alfred Binet (1857 –1911) een duidelijk en gedetailleerd diagnoseoverzicht had gemaakt voor alle ontwikkelingstreden die het onderwijs in die tijd kende, heeft de Stanford Universiteit in de Verenigde Staten de gegevens van Binet omgezet tot een intelligentietest. Terwijl Binet een instrument wilde maken om het kind stapje voor stapje vooruit te helpen, maakte Stanford een instrument om de intelligentie van mensen te scannen en een stempel met een bepaald intelligentieniveau te geven. In *Not in our Genes* wordt duidelijk hoe mensen gediscrimineerd werden aan de hand van intelligentietesten. Als intelligentietesten kinderen etiketteren met een zogenaamd levenslang kenmerkend Intelligentie Quotiënt, dan is het de vraag wat dat doet met de daadkracht van een kind. Kinderen in Nederland werden aan de hand van IQ test ingedeeld in typen van onderwijs. Een vorm van discriminatie, die de daadkracht verstoort?

Kennisboom

Authier en Lévy (1992)¹⁶ beschrijven hoe kennisbomen op een school zowel analoog als digitaal kunnen worden gebruikt. Om, op die manier, voor een hele school, kerndoelen en leerlijnen in het vooruitzicht te stellen. De kerndoelen en leerlijnen vormen jaarringen in lagen, waaruit de stam van de boom wordt opgebouwd. De takken van de bomen laten zien welke vakkeuzes mogelijk zijn. De bladeren van de bomen laten de authentieke creaties van het kind zien. Op een school kan men werken met diverse kennisbomen. Elke boom is onderdeel van de Totaalboom met het onderwijscurriculum. Diverse Vak-Kennisbomen met een overzicht van de leerstof per jaar en per schoolvak. Klassengroep-Kennisbomen met een overzicht van de kennisstof per groep. Individuele kennisbomen met de vorderingen, de

producten als vruchten en de authentieke creaties per leerling in beeld. Kennisbomen bieden wellicht een invulling voor de kritiek van een tekort aan creatieve mogelijkheden binnen de referentiekaders van Meijerink (2007).¹⁷ Zoals in het Hoofdrapport van de Expertgroep van de Doorlopende Leerlijnen Taal. Links op de foto zien we een door een kind ontworpen en samen met volwassenen gemaakt alfabet-spel. De dieren zijn magnetisch en kunnen op de juiste plaatsen geklikt worden. Je kunt, als uitdaging, eerst de dieren op een hoop onder de boom leggen of op verkeerde plaatsen zetten.

In het Nederlandse basisonderwijs kan iedereen regelmatig zien hoe inventief de leraren van de eerste vier groepen, van closetrollen, bomen maken. Die takken van die bomen reiken tot aan het plafond en tussen de aan de takken geregen closetrollen prijken doorgaans prachtige producten van de leerlingen. Dit type boom neemt weinig ruimte in en

biedt tegelijk een ruime mogelijkheid om veel leerlingenwerk te presenteren. Sommige begeleiders laten dit type boom samen met de kinderen, elk seizoen van kleur en uiterlijk veranderen. In analoge en digitale portfolio's kunnen dimensionale presentaties opgeborgen worden en de ruimte vragende analoge producten kunnen, nadat er een TalentPrint van gemaakt is voor het portfolio of curriculum vitae, mee naar huis.

De leraar kan kiezen wat uitvoerbaar is. Een analoog portfolio of een digitaal portfolio. De leraar kan voor de digitale uitvoering hulp inroepen van een computerdeskundige, als die op school is aangesteld. Of een beroep doen op ouders die bekwaam zijn op computergebied. Via www.kennisnet.nl kunnen leraren met elkaar communiceren en ideeën uitwisselen. Op de website www.fasten4.nl van Fasten (2013)¹⁸ wordt een kennisboom ontwikkeling van 1996 tot 2013 getoond. Naar aanleiding van een Congres in Nantes, waar Pierre Lévy het boek 'Les arbres de connaissances' presenteerde, met het complete achterliggende computerprogramma voor scholen. Fasten heeft daarna het digitale curriculum vitae ontwikkeld met TalentMomenten die worden vastgelegd als multimediale TalentPrints.

2.1.3 Digitaal leren en reflecteren

Op diverse scholen in Nederland wordt gebruik gemaakt van digitale schoolborden. Voor de hele groep is het mogelijk om de persoonlijke talenten bij te dragen aan een gezamenlijk product. Zo'n digitaal product ligt aan het eind van de les vast en je kunt het plaatsen in de persoonlijke websites van de leerlingen. Het ziet er naar uit dat langzamerhand duidelijk wordt dat het werken met multimedia zowel de individuele ontwikkeling als de gezamenlijke ontwikkeling stimuleert tot grensverleggende ervaringen en acties. Leerlingen kunnen via het digitale schoolbord internationaal communiceren met leeftijdsgenootjes over de hele wereld. Dat neemt niet weg dat er in het onderwijs veel ruimte moet zijn voor vrije bewegingen in open ruimtes zonder digitale middelen. Jonge leerlingen willen zich ook analoog, tastenderwijs en met gevoel voor verhoudingen in vrije speelruimtes ontwikkelen.

Het grote verschil tussen analoog en digitaal werken, laten de studies van Jansen Schoonhoven (1979)¹⁹ en van Authier en Lévy (1992)²⁰ zien. Om democratisch en doorlopend leren in beeld te brengen, te volgen en vast te leggen kunnen we vrijwel niet meer om de technische hulpmiddelen van digitaal vastleggen heen. Voor jonge leerlingen kun je een tastbaar analoog, naast een digitaal volgsysteem ontwikkelen. Volgens Jansen Schoonhoven (1979)²¹ kan dat door het verzamelen van brevetten in jaarmappen of portfolio's. Authier en Lévy hebben een levenslang digitaal leerlingvolgsysteem ontwikkeld, dat uitgroeit tot een volwassen Curriculum Vitae. Op een onderwijscongres in Nantes in 1994 liet Pierre Lévy op een toneelgroot digitaal scherm zien, hoe een levenslang volgsysteem kan leiden tot een volledig Curriculum Vitae op een digitaal pasje. In Nederland krijgen alle leerlingen de kans om via Kennisnet een eigen website te bouwen. Die stimulans vanuit de overheid zou wellicht ingezet kunnen worden als een levendige vorm van een leerlingvolgsysteem. Authier en Lévy beginnen hun boek met de thuiskomst van Amandine, een kleuter die aan de familie haar prachtige zelfgemaakte kennisboom laat zien. De familie ziet in een oogopslag de ontwikkelingsniveaus in de boomstam, de uitgevoerde opdrachten in de takken van de boom en de creatieve producten als bladeren aan de boom. Die tastbare kennisboom hebben Authier en Lévy levenslang digitaal vastgelegd. De school kan gebruik maken van alle taalmethodes, die analoog, digitaal en interactief zijn. We zien in het onderwijs hoe de uitgevers investeren in het digitaliseren van de methodes. In dit onderzoek wordt gekeken naar eclectische mogelijkheden van analoge en digitale leerlingvolgsystemen in de basisscholen van West-Friesland. Het is de bedoeling dat een App ontwikkeld wordt waarmee de gebruikers van zo jong mogelijk af aan spelenderwijs hun eigen TalentMomenten vastleggen. Daarna een TalentMoment vertalen naar een Talent uitbeelding en een TalentPrent. De TalentPrent kan digitaal vastgelegd worden als een TalentPrint. De TalentPrinten kun je digitaal opslaan en bewaren, maar ook wereldwijd delen. Je kunt er je portfolio mee opbouwen en uiteindelijk je Curriculum Vitae. Met behulp van de twee kennisbomen wordt duidelijk hoe leerlingen stap voor stap, eerst analoog en later digitaal kunnen reflecteren op de eigen ontwikkeling. Voor het kind dat vanaf het tweede jaar deelneemt aan het onderzoek volgen we de volgende stappen van de 4D LETTERboom voor ontlukend lezen:

- Kind presenteert TalentMoment in analoog werk: tekst met tekening, knutsel, foto, film, enz.
 - Kind maakt met begeleider een TalentPrent van het TalentMoment
 - Kind digitaliseert TalentPrent als TalentPrint in een map op computer, tablet of Smartphone
 - Kind ontwikkelt met hulp een eigen multimedia website en presenteert daarop zijn werk
- In overleg met ouders wordt besloten of het kind het werk mag presenteren via Hives, of Facebook, Twitter of wellicht via een LEESboek, dat tijdens het onderzoek wordt ontwikkeld.

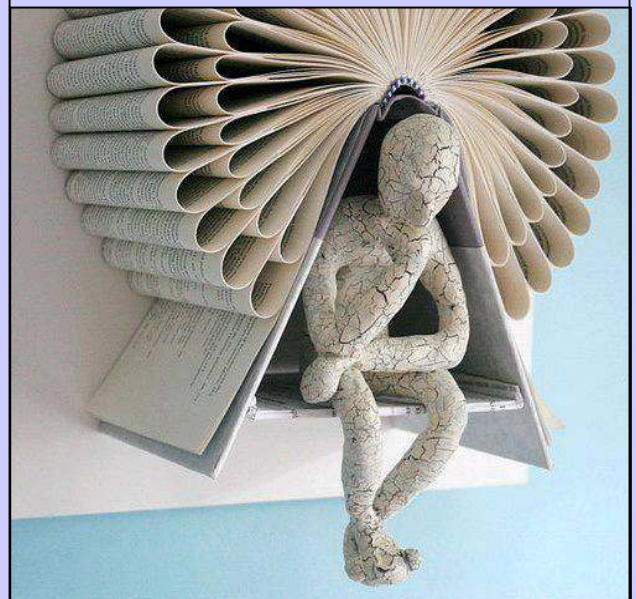

Arbeidsvoorwaarden of kindwaarden?

Toen in 1969 de Amsterdamse studente Maria van de Kweekschool voor onderwijzers ‘De Voorzienigheid’, voor het eerst na acht jaar weer eens op een lagere school kwam, verbaasde het haar, dat er zo weinig veranderd was in de tijd, die ze buiten de lagere school had doorgebracht. Maria schreef in 1970 een afstudeerscriptie over verbetering van onderwijs. Arbeidsvoorwaarden zouden een grote obstakel voor vernieuwing betekenen. De scriptie scoorde hoog. Ze kreeg bij de diploma-uitreiking het waarderende advies: ‘Jij bent iemand, die de kwaliteiten heeft, om een vernieuwingschool op te richten.’ Om dat uit te kunnen uitvoeren moest ze volgens de arbeidsvoorwaarden wettelijk eerst vier jaar ervaring opbouwen als onderwijzeres.

Haar eerste baan kreeg ze op de school waar ze afstudeerde. Ze kreeg daar alle vrijheid om professioneel de onderwijswaarden te vernieuwen. Enthousiast ontwikkelde ze lessen, waarin kinderen, vanuit hun eigen unieke talent, dynamisch, daadkrachtig deelnamen, op zoek naar de onderwerpen die hen interesseerden. De methodes volgde Maria strikt met, een voor de leerlingen, motiverende didactische invulling. Vanuit de ochtendkring hadden de leerlingen inspraakchansen op het dagprogramma en ook ruimte om eigen keuzes en taakinfilling uit te werken. Op de veertig wekelijkse teamvergaderingen was er sindsdien een terugkerend onderwerp: ‘De rommel en het lawaai dat ontstaat als je kinderen de kans geeft om uitdrukking te geven aan hun talent. Een school moest stil zijn als er gewerkt werd. De reacties waren niet voor de poes: ‘Opruimen van diverse materialen in plaats van boeken en schriften, kost veel nutteloze tijd en de herrie verstoort de ontwikkeling van de medeleerlingen.’ Enkele sfeerbepalende leraren verzetten zich heftig en luidruchtig tegen alles en iedereen, wat ‘hun enige eigen rust’ verstoortte in de loop van de week: ‘Met vernieuwingen raak je de controle kwijt over wat kinderen doen en leren.’ ‘Als je kinderen laat kletsen en knutselen dan staat hun verstand stil. Kletsen en knutselen doe je in je vrije tijd.’ Maria bleef daarna in het onderwijs met dezelfde passie, doch doordrenkt van de kennis dat onderwijsvernieuwing het uiterste van je dynamische vermogen als leraar vraagt. Dat kost tijd. De kinderen wilden graag, maar het team met arbeidsrechtbelangen bepaalt. Als vrouw onderging Maria bestuurlijk en maatschappelijk veel tegenwerkende regelgeving: trouwen en doorwerken als moeder met behoud van je annuïteitopbouw lukte haar niet. Als ‘tijdelijk’ invalster was ze welkom op diverse typen scholen en in alle klassen van de lagere school. Zolang ze de annuïteit van het zittende team maar niet verstoortte. Ze genoot van de leerzame wisselingen van scholen. Zo werd zij consulente muzische vorming op diverse verschillende scholen. Het lukte haar tot 1985 om het gebruik van methodes eclecticisch en creatief toe te passen. De onderwijsoperatie van 1985, met fundamentele wijzigingen in de Onderwijswet voor het Primair Onderwijs, zetten de belewingswereld van alle participanten in het onderwijsveld in rep en roer. De kleuterschool en de basisschool werden samengevoegd en daarbij werden de annuïteitregels van al het personeel ‘verweven’. Sinds 1985 is het de hiërarchische vraag: hoe ontrafelen we in onderwijs de controverse tussen arbeidsvoorwaarden voor de behartigers van het ‘eigen’ belang en de onderwijswaarden voor creatieve vernieuwers? En hoe verhouden professionele waarden zich tot het kind?

Onderwijs onder druk van annuïteitregelgeving

2.1.4 Dynamische groei van authentiek talent

De innerlijke dynamiek maakt het mogelijk om je dynamisch te uiten. In de natuur zijn krachten waargenomen die processen versnellen doordat verschillende elementen met dynamiek precies passend op elkaar inwerken, elkaar versterken en versnellen. Het is in dit onderzoek de vraag hoe een dynamisch ontwikkelingsproces bij ontluikend lezen aangestuurd kan worden.

Op de linker pagina zien we een verslag van arbeidsprocessen die de dynamiek in de dagelijkse praktijk kunnen verstarren. Het is de vraag in hoeverre begeleiders en kinderen samen de ruimte genieten om dynamische processen kansen te geven.

Sinds 1985 is de hiërarchische structuur in het onderwijs op bestuurlijk niveau toegenomen. Het is de vraag wat dat betekent, in de dagelijkse praktijk, voor de begeleider en het kind. In hoeverre verdragen hiërarchie en gelijkwaardig ontwikkelen elkaar? In hoeverre heeft hiërarchie te maken met het verstrengelen van persoonlijke economische belangen en hoeveel potentiële dynamiek treffen we aan in de onderzoeksgroep om adviezen te formuleren die de verstarren van dynamisch groeien kan doorbreken?

Om een beeld te krijgen van de basiselementen van de innerlijke dynamiek kunnen we de smartcards van Kagan gebruiken. Kagan heeft meervoudige individuele talenten en gezamenlijke coöperatieve talenten in kaart gebracht.

Vier Kwaliteiten-Quotiënten van meervoudige intelligentie worden in het onderzoek betrokken:

IQ Intellectuele intelligentieontwikkeling met de vier cognitief technische ontwikkelingen van kennisthema's: Taal, Inzicht, Kennis en Onderzoek: Nederlands en Engels, rekenen en wiskunde, de kennisgebieden aardrijkskunde; geschiedenis; de natuur, waaronder biologie; maatschappelijke verhoudingen, waaronder staatsinrichting; geestelijke stromingen van artikel 9. Fasten heeft voor de Intellectuele intelligentie voor kinderen aansprekende symbool ontwikkeld. Voor de Intellectuele cognitieve intelligentie, de kamille als een in het wild groeiende witte bloem, met veel bladeren (cognities). De bloemblaadjes verwijzen de kinderen naar intellectuele onderwerpen.

EQ Emotionele intelligentieontwikkeling met vier sociaal-emotionele vaardigheden van de Roos van Leary: Kinderen kunnen vier typen gedrag, acht gedragskarakteristieken en tweëndertig vaardigheden ontwikkelen via 'Samen-gedrag', 'Tegen-gedrag', 'Boven-gedrag' en 'Onder-gedrag' (refereren aan de kennisthema's van artikel 9: bevordering van sociale redzaamheid, ook in verkeer). De in het wild groeiende rode klaproos, met vier bloemblaadjes, geldt als vertaling van de voor volwassenen ontwikkelde, Roos van Leary, voor emotionele ontwikkeling.

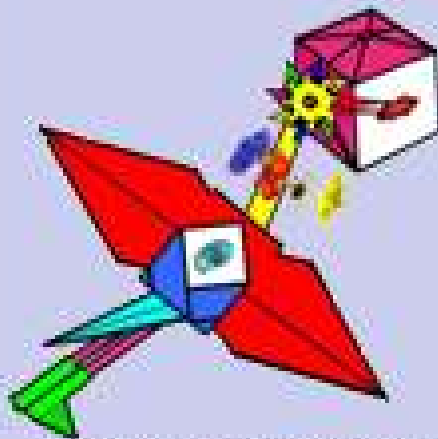
FQ Fysieke intelligentieontwikkeling betreft de lichamelijke motoriek en beweging en de lichamelijke verzorging: Sport, Spel, Verzorging en Voeding (refereren aan bevordering van gezond gedrag en zintuiglijke en lichamelijke oefening). Maria Montessori hekelde de geringe fysieke bewegingsvrijheid van kinderen in het onderwijs. Met behulp van observatie kaarten kunnen kinderen hun bewegingsvaardigheden bijhouden Brandt en Van der Meer (2011) hebben observatieformulieren ontwikkeld om de lichamelijke ontwikkeling te kunnen volgen. De in het wild groeiende en bloeiende koolzaad staat symbool voor de fysieke ontwikkeling

CQ Creatieve intelligentieontwikkeling met de vier creatief technische stappen: Dromen, Denken, Durven en Doen (refereren aan de 'expressie-activiteiten' van artikel 9). Deze vier ontwikkelingsgebieden van basisonderwijs moeten volgens artikel 8 en 9 samenhang vertonen. De creatiespiraal van Knoope en als symbool de artistieke korenbloemvorm bieden kansen.

Illustratie: Levendige beelden die aanspreken

(opm.: Er missen enkele letters bij: babbelbox, doorloper en molenkroon)

Om die kinderen dynamisch, doodloerachtig en digitaal te laten doornemen aan het vrolijk ontwikkelen van hun talenten is het van belang dat er bij kinderen beeldend vrolijk materiaal gebruikt wordt. We hebben bij de laatste dimensiegeest en ook vier kwaliteiten in het onderzoek worden betrokken. Op deze pagina een voorbeeld van beelden die gebruikt kunnen worden. Veel begeleiders en kinderen zullen in de loop van de tijd hun eigen beelden ontwikkelen aan de hand van de eigen talenten.

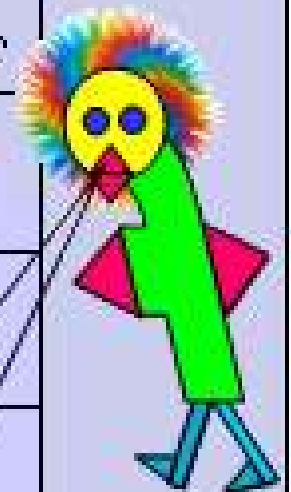
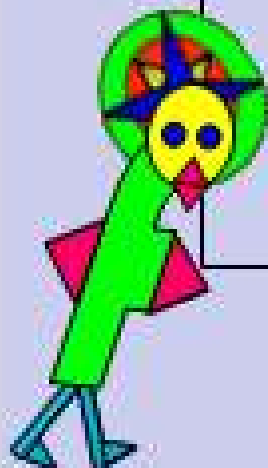

Ik ben Kroonje de Kroonkroonvogel
die samen met jou
4 Dimensies en 4 Kwaliteiten
wil gaan opzoeken
Help je zinn om mee te doen?

Van de 4Kwaliteiten en de 4Dimensies kan een matrix gemaakt worden die de overzichtelijkheid van de onderzoeksresultaten zal verduidelijken en kan het mogelijk maken om effecten in een oogopslag waar te nemen. Kinderen kunnen dan met elkaar hun eigen ontwikkeling volgen, zowel analoge als digitale.

4K Kwaliteitsform	Intellectueel	Fysiek	Emotioneel	Creatief	
an					
4 Dimensies	Kunstje	Koolblad	Klaproos	Kanonboom	
Doodloeracht	 babbelbox	IO	FO	EO	CE
Dynamisch	 doorloper	IO	FO	EO	CE
Digitaal	 molenkroon	IO	FO	EO	CE
	 toespraak	IO	FO	EO	CE

Wij zijn Ori & Toffie. Samen met jou
gaan we op zoek naar jouw Talenten. Daar
kunnen we aan TalentAlfa betrekken,
dat je opent iedereen kunt laten zien.
Je kunt jouw TalentAlfa betrekken
aan kinderen, die heel ver weg wonen en zelfs
aan andere taal sprekers.

2.2 Onderzoeksvraag in vier fasen

De hoofdvraagstelling is opgedeeld in vier deelvragen, die als zodanig in vier onderzoeksfasen onderscheiden worden. In het onderzoeksvoorstel (pagina: 8 e.v.), is de vraagstelling gedetailleerd geformuleerd. In dit deel wordt nauwkeuriger beschreven hoe de vraagstelling in vier fasen tot zijn recht komt.

Vier onderzoek stadia

De hoofdvraag wordt in vier stadia onderzocht.

- Een multimediair beschrijvend en visualiserend onderzoek met theoretische en empirische bevraging naar gedragsfuncties met specifieke visualisering van hersenfuncties
- Een multimediair ontwerponderzoek voor het ontwikkelen van een werkmodel met de mogelijkheid om meetbare hersenfuncties te betrekken in vergelijkend onderzoek
- Een multimediair interventieonderzoek om te toetsen of het werkmodel vanzelfsprekend aansluit op de dagelijkse praktijk in het Startonderwijs
- Een multimediair ontwerponderzoek voor het ontwikkelen van een digitale applicatie en een digitaal internationaal leesnetwerk als LEESboek

2.2.1. Eerste fase theoretisch en praktisch factorenonderzoek

Het onderzoek wordt ingeleid met een theoretisch onderzoek naar de vraag: 'Wat is de mate van kindinspraak en begeleideruitspraak, die leidt tot, 4 dimensies bij de ontluikende leesvaardigheid, van het twee- tot zesjarige kind, in de huidige starteducatie, in de regio West-Friesland?' Deze vraag wordt beantwoord aan de hand van een multimediair beschrijvend en visualiserend onderzoek met theoretisch en empirisch onderzoek naar gedragsfuncties met visualisering van hersenfuncties. De instellingen die willen gaan werken met het TalentAlfabet en met TalentPrinten krijgen de nodige begeleiding via Workshops en Masterklassen. De scholen die zich willen houden aan de eigen aanpak worden als zodanig in kaart gebracht. De onderzoeker volgt hoe de hedendaagse ontwikkeling in de vier dimensies verloopt

De mate van deelnemend onderwijs

Voor de mate van gelijkwaardig deelnemen, wordt gebruik gemaakt van het onderzoeksmodel 'De Participatieladder van Roger Hart'²². Deze meet het democratische gehalte. De vragenlijsten die reeds ontwikkeld zijn voor de pilot 'burgerschap in basisonderwijs' worden in het onderzoek betrokken

De mate van daadkrachtig onderwijs

Voor het onderzoek naar de kans op een daadkrachtig doorlopende lijn wordt de communicatie van voorschoolse educatie naar de eerste klas van de basisschool onderzocht. En op welke wijze dat wordt opgeslagen. 'Het referentiekader voor taalontwikkeling' van de Expertgroep van Meijerink biedt daarvoor doorlopende leerlijnen'.

De mate van dynamisch onderwijs

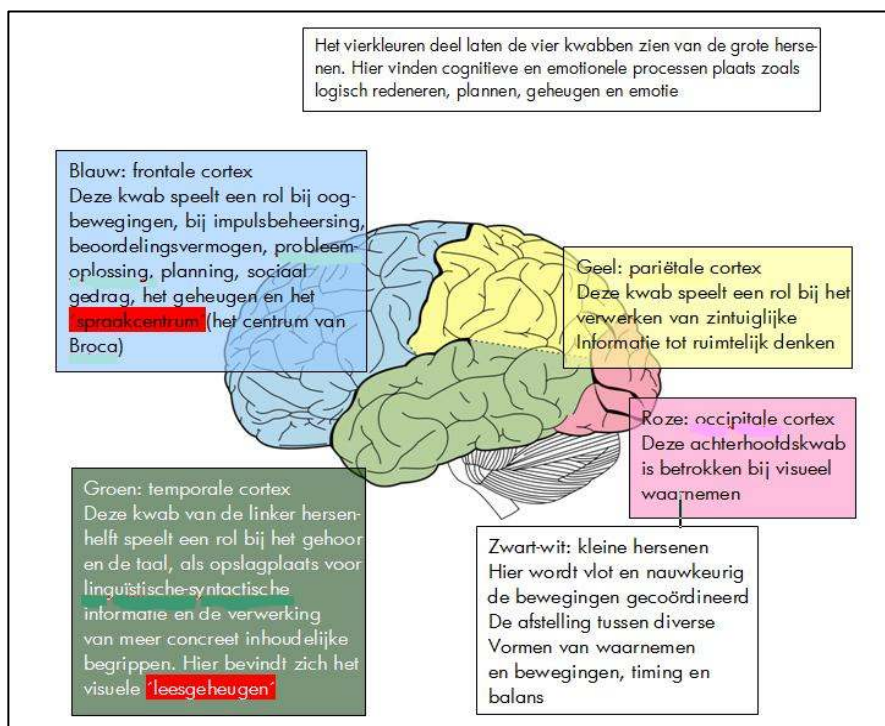
Aan de hand van de Smartcards van Kagan wordt onderzoek gedaan naar het aanspreken van meervoudige intelligenties. Fasten heeft de onderwijswet vertaald naar vier kwaliteiten die aan bod kunnen komen in het Startonderwijs.

De mate van digitaal onderwijs

Gezien de huidige digitale ontwikkelingen, is dit het onderdeel van het totale onderzoek dat de meeste aandacht zal vragen om zo adequaat mogelijk aan te sluiten op actuele ontwikkelingen. 'De digitale kennisboom' van Authier en Lévy (1992)²³ biedt mogelijkheden om ontwikkelingslijnen digitaal te volgen. De kennisbomen die in dit onderzoeksmodel worden gepresenteerd zijn ontstaan op basis van een bezoek aan een onderwijscongres in 1995 in Nantes, in Frankrijk. Hier toonde Pierre Levi het ontwikkelde onderwijsmodel 'Les arbres de connaissances', dat aanstuurt op een digitale pas met het volledige curriculum. De Universiteit van Nantes (Frans: Université de Nantes) had toen de volledige leerstof voor het basisonderwijs gedetailleerd digitaal geanalyseerd. http://www.cite-sciences.fr/francais/web_cite/informer/tec_met/scate/handbook_trees-knowledge.pdf

Het beeldend materiaal waarop Fasten anticipeert komt voort uit de interesse voor een drie dimensionale benadering van het kind, die Fasten demonstreerde sinds 1970 in haar afstudeerscriptie voor de PABO: 'Ludische Vorming voor het kind via onderwijs' en sinds 2013 op haar nieuwste website: www.fasten4.nl. De digitale dimensie is daarbij gekomen sinds 1985.

Een bijzonder fascinerend gevolg van de digitaliserende onderzoekswereld is de verbeelding van leesfuncties in de hersenen. Hersenonderzoek is in een vergevorderd stadium. Men kent een deel van de functies en de relaties tussen functies. In het kader van dit promotieonderzoek is het de vraag in welke mate de verbeelding van het ontluikend lezen mogelijk is. Hieronder is in grove lijnen uiteengezet wat grofweg de functies zijn. De twee leesgedeeltes zijn rood gemarkeerd.

Dit overzicht is gemaakt met behulp van gegevens uit Wikipedia

2.2.2 Tweede fase interventiemodel deelnemend ontwikkelen

In de tweede fase, de ontwerpfase wordt op basis van de onderzoeksresultaten uit de eerste fase een interventiemodel ontwikkeld. Centraal staat daarbij de vraag: Welk kort, krachtig en

simpel toepasbaar digitale interventiemodel, met een optimale inbreng van zowel kind als begeleider, ontstaat op basis van de 4D onderzoeksresultaten uit de eerste fase?

Het is de bedoeling dat het model ook naadloos aansluit op de onderwijswetgeving. De To taalboom en de Leesboom op pagina 12 en 13 laat tweeëndertig ontwikkelingsgebieden zien, in een omgeving van de twee dimensies, waarin de Primaire Educatie behoort plaats te vinden volgens de artikelen 8 en 9 (Zie bijlage I)²⁴ van de wet op Primair Onderwijs van 2010.

Het is de bedoeling dat het onderzoek naar het interventiemodel resulteert in de opzet van een digitale app. De inspraak van alle betrokkenen wordt zoveel mogelijk geoptimaliseerd.

2.2.3 Derde fase interventiemodel toetsen aan de praktijk

In de derde fase, de interventiefase van het onderzoek, vormt het in fase twee ontwikkelde interventiemodel, de sleutel van het interventieonderzoek. Het interventiemodel heeft twee mogelijkheden. Een analoge en een digitale. Zowel de analoge aanpak als de eerste versies van de digitale app worden getoetst aan de praktijk. Kinderen, begeleiders, ouders en andere betrokkenen worden in verband met het interventiemodel geobserveerd tijdens interactieve leermomenten en ondervraagd met behulp van kwalitatieve interviews over de waarde van het interventiemodel als wetenschappelijk maatwerk op de dagelijkse onderwijspraktijk. De gegevens van de observaties worden geanalyseerd met behulp van multilevel regressie analyses.

2.2.4 Vierde fase digitale app ontwikkelen en verspreiden

De slotvraag naar de mate van generatief zijn van het interventiemodel bepaald de mate van universaliteit. Een goed interventiemodel moet generatief en klassiek zijn. In de laatste fase wordt bekeken of de ontwikkelde app wereldwijd ingezet kan worden als leesmodel en of er voldoende afname is van het model. Oftewel of het aanslaat.

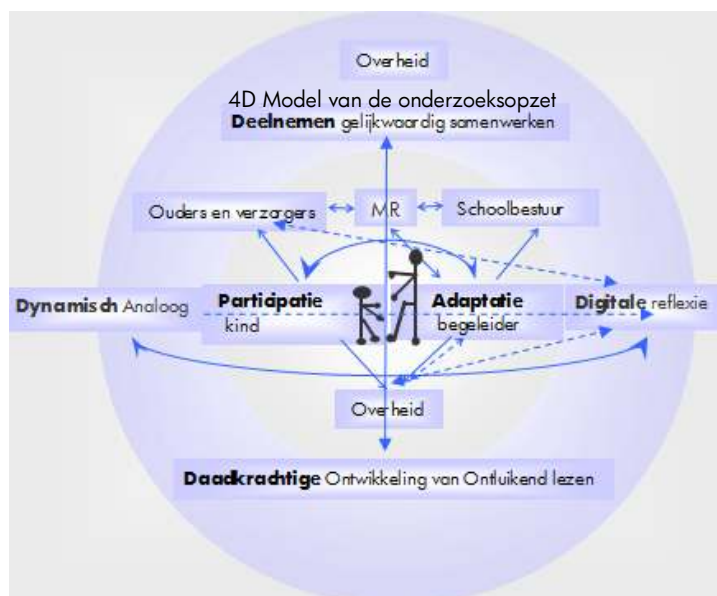
3 Onderzoeksopzet

3.1 Inleiding

De hoofdvraag van het onderzoek: ‘Welk interventiemodel kan bij de starteducaties van de regio West-Friesland, de dynamiek van het gezamenlijk deelnemen van het kind met inspraak en de begeleider met uitspraak, leiden tot succesvol 4D x 4K onderwijs, op het gebied van leesvaardigheid bij ontluikend lezen van twee tot zesjarigen,?’ wordt onderzocht:

- In relatie met bestaande wetenschappelijke literatuur als theoretisch onderzoek
- Voor wat betreft het leesontwikkelinggedrag aan de hand van een vergelijkend empirisch kwalitatief veldonderzoek, aangevuld met enquêteonderzoek.
- De hersenfuncties die worden aangesproken tijdens interactief ontluikend lezen worden onderzocht aan de hand van laboratoriumonderzoek.
- De ontwikkeling van de LEESapp en het LEESboek ontstaat door digitaal technisch onderzoek.

Hieronder volgt het model van de onderzoeksopzet met een overzicht van alle betrokkenen in het onderzoek. Het is de bedoeling dat alle participanten bijdragen aan het ontwikkelen van een nieuw 4D x 4K interventiemodel voor ontluikend lezen. De basis van het model wordt gelegd met een authentiek TalentAlfabet, dat ieder kind gerelateerd aan het eigen talent ontwikkelt. Het TalentAlfabet wordt analoog en digitaal uitgewerkt en vastgelegd van een persoonlijk beleefd TalentMoment naar een tastbaar TalentBeeld, naar een TalentPrent in een plat vlak, tot een multimediale TalentPrint. Het model, moet zo bijgesteld worden, dat het naadloos aansluit op de orde van de dag in Start Educatie. Zodat het als vanzelfsprekend wordt toegepast, omdat de nieuwe manier van werken met het nieuwe interventiemodel, niet mag worden ervaren als een extra energie of tijdsinvestering. Het is de bedoeling dat het digitaal opslaan van analoog werk naadloos aansluit op het dagprogramma van de Start Educatie.

In het model van alle betrokkenen bij het onderzoek zien we: bovenaan centraal ‘de Overheid’ als promotor en hoofdverantwoordelijke van onderwijs voor iedereen. De ‘Deelnemende’ ge-

lijkwaardige samenwerking tussen kind en begeleider, staat daar centraal onder. In een rechtstreekse verbinding met het doel de 'Daadkrachtige' ontwikkeling van ontluikend lezen. Participatie van het kind en Adaptatie van de begeleider staan centraal als het middelpunt van aandacht. Op de achtergrond in een driehoeksverhouding: Ouders en verzorgers, het Instellingenbestuur en de Overheid. De Medezeggenschapsraad (MR) legt het verband tussen de ouders en het schoolbestuur enerzijds en anderzijds met de begeleider. De begeleider communiceert met het schoolbestuur via de MR. De MR is door de overheid in het leven geroepen om de inspraak van ouders, leerlingen en begeleiders mogelijk te maken.

In de huidige tijd mogen kinderen in Nederland in principe deelnemen aan het MR overleg. In het voortgezet onderwijs participeren leerlingen daadwerkelijk in de MR. In de basisschool komt dit aan de orde tijdens thema's als burgerschap. Wat er met inspraak van twee tot zesjarigen gebeurt is nog niet duidelijk onderzocht. We zien steeds vaker dat steeds jongere leerlingen en kinderen worden betrokken in bijvoorbeeld gemeenteraadsbijeenkomsten. Bijv.:

in april 2013 In Terlingen http://www.teylingen.nl/ris/Meepraten_meedoen/Kindergemeenteraad

in 2012 in Laarne:http://www.nieuwsblad.be/article/detail.aspx?articleid=BLWPO_20120926_002

in 2012 en 2013 in Schiedam: <http://issuu.com/stichtingkikr/docs/schavuitagenda2>

Het is in ons onderzoek een uitdaging om te overwegen en te bediscussiëren of er een mogelijkheid is dat kinderen van twee tot zes jaar inspraak hebben in hun eigen leesontwikkeling op basis van hun natuurlijk talent.

De pijlen die verbonden zijn met digitaal reflecteren zijn gestippeld. De verschillen in digitale ontwikkeling verschillen per instelling. De overheid probeert de rechtstreekse relatie met begeleiders, via een digitale weg, te stimuleren. Het kennisnet geeft iedere begeleider en kind de gelegenheid om te communiceren. Begeleiders kunnen zo bijvoorbeeld hun zelfontwikkelde leermethoden aan collega's ter beschikking stellen. Alle kinderen van het Nederlandse onderwijs worden in de gelegenheid gesteld om een eigen website via kennisnet te plaatsen. Dat zou een mogelijkheid kunnen bieden om de authentieke digitale reflexie van alle kinderen landelijk te verzamelen en toegankelijk te maken. Daarom is het van belang dat in het digitale portfolio de producten worden geplaatst waarvan men denkt dat er iets in staat dat voor anderen interessant zou kunnen zijn. Educatie wordt zo EduTainment. De relatie overheid- begeleider en de digitale reflexie is met stippelpijlen aangegeven omdat de ontwikkeling daarvan nog in volle gang is.

Tussen de ouders en de instelling is recent een nieuwe ontwikkeling geïntroduceerd. Via www.digiduif.nl kunnen ouders en begeleiders rechtstreeks en per direct met elkaar communiceren, op initiatief van de instelling. Dat gebeurt via SMS berichten en via E-mail berichten. Voor ouders die moeite hebben met lezen is de functie spraak toegevoegd. Met behulp van dit medium is het wellicht mogelijk om ouders te betrekken.

In de verschillende fasen zal het van belang zijn dat Fasten een beroep kan doen op verschillende onderzoeksdisciplines. Als buiten-promovendus gaat Fasten te rade bij universiteiten die gespecialiseerd zijn in de disciplines digitale technieken(bijvoorbeeld Delft, Stanford en Harvard), hersenonderzoek (bijvoorbeeld Amsterdam en Groningen), leesvaardigheidonderzoek (bijvoorbeeld Twente en Groningen) en medeburgerschaponderzoek (bijvoorbeeld Utrecht). Om op een tijdeigen manier hoogleraren van universiteiten te bereiken plaatst Fasten dit concept promotievoorstel als PDF op haar website, Twitter, Facebook en LinkedIn.

De instellingen van Starteducatie van de regio West-Friesland worden als onderzoeksgroep uitgenodigd om deel te nemen. De onderzoeksdoelgroep wordt aan de hand van instelling- en websitebezoeken benaderd. Het onderzoek richt zich op multimediale zelfevaluatie-

rapportages, kwalitatieve interviewreportages en met behulp van digitale vragenlijsten kunnen vele mogelijke betrokkenen betrokken worden bij het onderzoek. Bij de onderzoeksgroep worden kinderen, begeleiders, ouders, management, schoolbestuur- en medezeggenschapsraadsleden betrokken. Als zodanig zijn de hoofdvraag en deelvragen geformuleerd. Naast theoretisch onderzoek benaderen we de praktijk zoals die voor iedereen, in schoolplannen en schoolgidsen en eventueel de inspectierapporten, wordt gepresenteerd.

3.1.1 Schoolplannen onderzoek

Aan de hand van de schoolplannen van de bijna honderd Westfriese instellingen worden stimulerende en risicofactoren geselecteerd. Het gaat daarbij om Dynamische, Deelnemende, Daadkrachtig en Digitale factoren van de kind-begeleider-interactie bij de ontluikende leesvaardigheidontwikkeling van twee tot zesjarigen. Een instelling moet in het schoolplan verantwoording geven als waarborg van kwaliteit voor het kind. Aan de hand van de factoren die in de schoolplannen staan wordt een empirische vragenlijst opgesteld om te onderzoeken in hoeverre de tekst uit het schoolplan overeenkomt met 4D. Via een enquête en kwalitatieve vraaggesprekken worden de bevindingen in het schoolplan getoetst aan de praktijk. Dan kan er met behulp van een Multiple regressieanalyse worden bepaald welke factoren van belang zijn voor het slagen van een kwalitatieve gelijkwaardige in- en uitspraakrelatie tussen het kind en de begeleider.

3.1.2 Schoolgidsen onderzoek

Naast een schoolplan heeft elke instelling een schoolgids. Aan de hand van de schoolgidsen wordt onderzoek gedaan naar de resultaten die de instellingen behalen. De rol van de leraar, de ouders en het bestuur wordt in relatie gebracht met de ontluikende leesontwikkeling. Het is de bedoeling dat alle betrokkenen na een eerste theoretische zoektocht, worden betrokken in het onderzoek, zodat er ook ruimte is voor kansrijke creatieve ideeën en niet eerder beschreven leesonderwijservaringen. Dit geldt ook van betrokkenen die wat verder van het onderwijsleerproces afstaan. De kinderen worden eveneens volwaardig betrokken in het onderzoek. Zij worden geïnterviewd en geobserveerd.

Een eerste grove bestudering van de schoolgidsen van de in het onderzoek betrokken scholen laat al zien dat de scholen zich verschillend profileren. Een kwart van de scholen presenteert zich via de eigen schoolwebsite met een eigen identiteit, die wijst op specifieke beleidskeuzes. De meeste scholen werken tamelijk klassikaal: in de groepen 3 t/m 8 volgens het leerstofjaar-klassenmodel; in de groepen 1 en 2 met heterogeen ontwikkelingsgericht onderwijs.

Er zijn een aantal scholen die een geheel eigen profiel hebben ontwikkeld zoals:

de Deltaschool, Taalpilotschool, School met de Schatkist, School met het lettergroeiboek, School voor ondernemend leren, School met wisselende niveaugroepen, School met digitale programma's, School met de digiduif, School voor maatwerk, School voor burgerschapskunde, School met maatjesklassen, School met inspraak, School met talentenklassen, School voor individueel onderwijs, School met klassenmanagement, Werken met het GIP-model, Kindvolgend onderwijs, Inclusief onderwijs, Adaptief onderwijs, Het Bredeschool concept.

West-Friesland kent instellingen met verschillende soorten traditionele vernieuwingsscholen zoals: Dalton Onderwijs, Jenaplan Onderwijs, Montessorionderwijs, Vrijeschool Onderwijs.

In deze regio ontbreken een internationale School en het Freinetonderwijs.

De schoolplannen en schoolgidsen van deze twee typen onderwijs, die wel elders in Noord-Holland aanwezig zijn, zullen vergeleken worden. Om te kijken of op deze twee instellingen

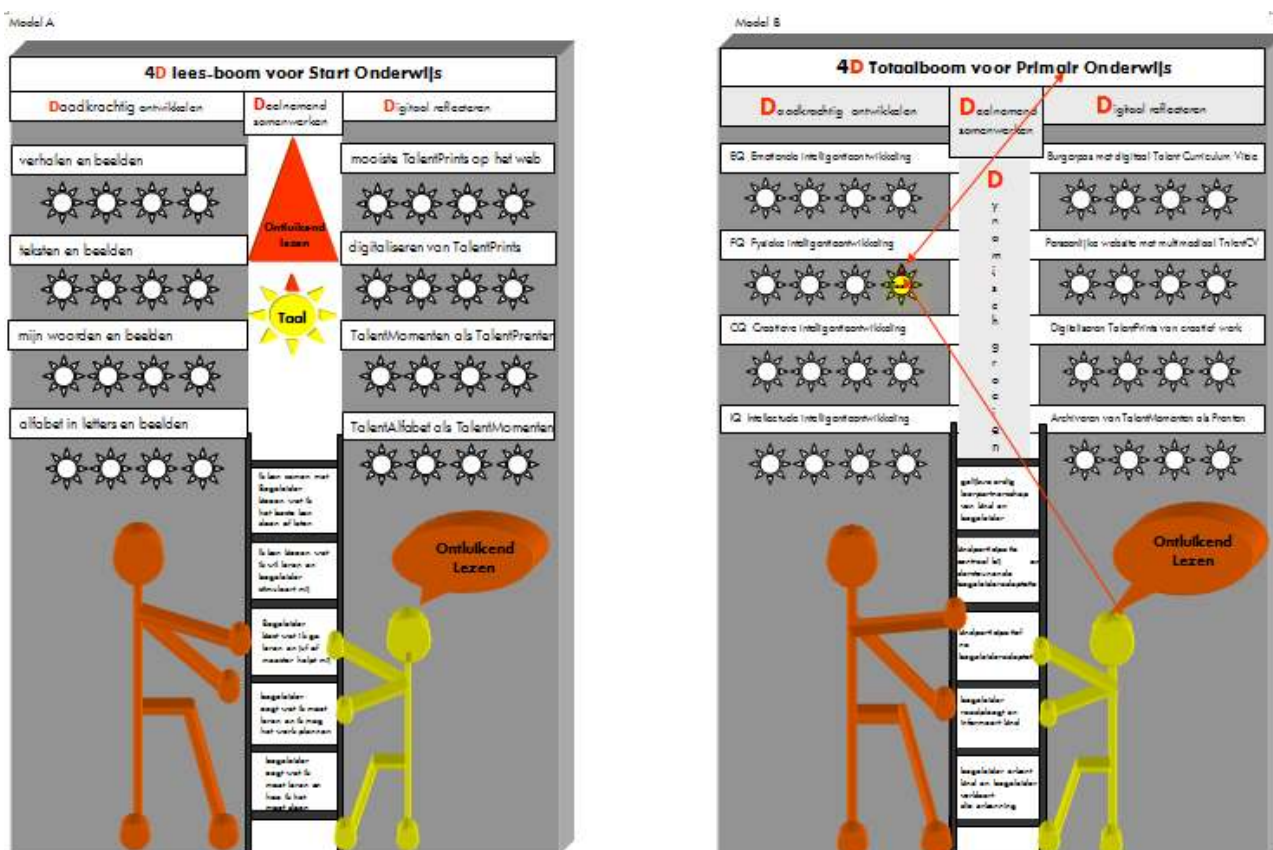
essentiële factoren bestaan die de ontwikkeling van 4Dimensionaal Onderwijs extra zouden kunnen ondersteunen.

3.1.3 Inspectierapportages

Het is de vraag of de scholen inzage geven in de inspectierapporten. Als dat zo is dan kunnen de passende factoren betrokken worden bij het onderzoeksverslag. Via inspectie kunnen wel de variabelen van het onderzoek en de vragenlijsten opgevraagd worden. Fasten heeft al een aantal inspectieverslagen doorgenomen, terwijl zij werkzaam was op verschillende scholen als interim-directeur.

3.1.4 Twee kennisbomen

De twee hieronder afgebeelde kennisbomen bevatten de 4 Dimensies en de 4 Kwaliteiten van onderwijs die in dit onderzoek te betrekken. Door de websites van de scholen te bestuderen, kan er theoretisch al worden vastgelegd aan de hand van de schoolplannen, schoolgidsen, en inspectierapporten, welke elementen er reeds in de instellingencultuur zijn opgenomen.

Op pagina 12 en 13 staan de twee kennisboom modellen paginagroot afgedrukt. De linker kennisboom betreft het hele basisschool curriculum. Ons onderzoek richt zich met name op Model A. Dat zal dan ook grotendeels vergeleken worden met het schoolcurriculum dat de afzonderlijke scholen gebruiken. Alleen wanneer blijkt, dat de kennisboom van het startonderwijs niet aansluit dan kan gekeken worden of er meer relatie is met het reguliere basisonderwijs.

Het is de bedoeling dat het fenomeen Startonderwijs zoveel mogelijk in beeld wordt gebracht. Zo dat de participerende instellingen, op het onderzoeksgebied van Talent = 4D x 4K, met elkaar vergeleken kunnen worden.

4. Methodische verantwoording

4.1 Inleiding

Dit multidisciplinair onderzoek biedt wetenschappelijk maatwerk in de vorm van een eenvoudig te gebruiken werkmodel, dat raakvlakken heeft met verschillende disciplines. Een zogenaamd vierdimensionaal (4D) model dat een start maakt bij aanvang van leesontwikkeling in startonderwijs en dat uiteindelijk de kans biedt om het voor alle vakken tijdens de hele schoolloopbaan te gebruiken met het oog op de dimensies: Daadkrachtig, Dynamisch en Digitaal Deelnemen (4D). Het onderzoek richt zich alleen op de fase van twee tot zes jarigen in het startonderwijs. Op weg naar een digitaal Curriculum Vitae voor elk deelnemend kind van twee tot zes jaar, met het oog op ontluikende taalontwikkeling. Twee soorten instellingen worden vergeleken. Instellingen die willen meewerken aan het 4D Talent Alfabet Model en instellingen die niet deel willen nemen aan de ontwikkeling van het model, maar wel deel willen nemen aan het vergelijkend onderzoek. De instellingen die helemaal niet mee willen doen worden als zodanig in het gehele onderzoek in kaart gebracht.

Het werkelijke onderzoek richt zich op een vergelijk van instellingen die volgens de bestaande methodes werken en de instellingen waar de kinderen samen met begeleiders het 4D Talent Alfabet Interventiemodel ontwikkelen en tegelijkertijd voor elk kind een digitaal Curriculum Vitae invoeren. Oftewel een vergelijking tussen instellingen die wel of niet meewerken aan het nieuwe interventiemodel. De instellingen bepalen zelf hun keuze uit meedoen met de ontwikkeling van het interventiemodel, meedoen zonder het interventiemodel, met de eigen methode voor ontluikend lezen of in het geheel niet participeren aan het onderzoek. Alle instellingen van West-Friesland worden persoonlijk bezocht met de vraag of zij wel of niet willen participeren. Er wordt gekeken in welke instellingen kinderen van twee tot zes jaar vertoeven met hun begeleiders en of het mogelijk is om het interventietraject volledig af te ronden ook al veranderen zij de komende vier jaar van instellingen. De meeste kinderen zullen in die eerste vier jaar meer dan één instelling bezoeken. Omdat geïntegreerd regulier startonderwijs voor kinderen van twee tot vier jaar nog niet bestaat.

De data wordt verzameld aan de hand van veldonderzoek naar gedragswaarneming van het kind en zijn begeleider met behulp van multimediale middelen in een multidisciplinaire wetenschappelijke context. Daarnaast komt er data van fysiek onderzoek naar de werking van de leesfuncties in de hersenen. Deze kwalitatieve data wordt aangevuld met de data van een kwantitatief enquête onderzoek.

Zoals we eerder vermeldden, meten we:

- Deelnemen: de democratische samenwerking aan de hand van de ladder van Hart, en het persoonlijk emotionele deelnemen aan de hand van de Roos van Leary,
- Daadkracht: de cognitieve daadkracht aan de hand van leerlijnen van Meijerink en de fysieke daadkracht aan de hand van observatieformulieren
- Dynamiek: de 4 Kwaliteiten van dynamisch de talenten ontwikkelen aan de hand van de Smartcards van Kagan

- 🍊 de digitale mate ontwikkelen aan de hand van kennisbomen van Levy en Authier. Met de door Fasten ontwikkelde kennisbomen en de Talentcyclus: Van TalentMoment, naar Talentbeeld, naar TalentPrent en TalentPrint.

De data van waarneembaar gedrag en de data van het hersenonderzoek worden met een Talent kruistabel van 4D x 4K. De interne en externe validiteit wordt vooraf en achteraf gecontroleerd.

4.1.1 Wetenschappelijke betekenis

Het is de bedoeling dat het proefschrift uiteindelijk via de eigen website van de onderzoeker www.lisanfasten.nl voor iedereen bereikbaar is. De instanties die belang zien in het onderzoek en in de resultaten daarvan kunnen met behulp van een hyperlink verwijzen naar het proefschrift. Tijdens het onderzoek zal de onderzoeker aan de wetenschappelijke tijdschriften vier Engelstalige artikelen aanbieden.

LEARN!²⁵ Is een interfacultair onderzoeksinstituut, dat multidisciplinair onderzoek doet op het gebied onderwijs en opvoeding. Het onderzoeksvoorstel dat Fasten hier presenteert sluit aan op het onderzoeksgebied van LEARN en daarmee het gebied waarmee het volledige onderwijs bezig is. De integratie van wetenschappelijk en hoger onderwijs en van het overige onderwijs begint zijn vruchten af te werpen. Via internet kan een ieder vele thema's, pilots en projecten volgen. Zelfs de media mengen zich in de ontwikkelingen van onderwijs. De essentie van het onderzoek op onderwijsgebied is dat er een model wordt ontwikkeld om de authentieke talenten van leerlingen zich zo optimaal mogelijk te ontplooien. En dat het onderzoek aantoont in welke mate er sprake van meerwaarde kan zijn, als het model wordt toegepast. Men veronderstelt dat diverse negatieve factoren ondervangen kunnen worden door via onderwijs kinderen aan hun trekken te laten komen.

4.2 Hypotheses

Fasten gaat uit van de hypothetische veronderstelling, dat diverse negatieve onderwijsfactoren, zoals verwijzing, stigmatisering en uitsluiting, ondervangen kunnen worden wanneer leerlingen voldoende aan hun trekken komen via onderwijs.

Fasten verwacht dat het interventiemodel bijdraagt tot een verbetering van authentieke talentontwikkeling.

De veronderstelling van de hoofdvraag die getoetst wordt luidt: De dynamiek van leerlingparticipatie (inspraak) en leraar-adaptatie (maatwerk) leidt tot succesvol Democratische Doorlopende Digitaal (3D) onderwijs van ontluikende taalvaardigheid in het aanvankelijk Primair Onderwijs van de regio West-Friesland? De mate zal samenhangen met de plaats die de samenwerking tussen kind en begeleider op de ladder van Hart bereikt.

Fasten verwacht dat het mogelijk is om kinderen, leerlingen, leraren, managementleden, ouders, medezeggenschaps-raadsleden en schoolbesturen te betrekken bij het onderzoek.

Fasten gaat er bij voorbaat vanuit, dat op de een of andere wijze aan het licht zal komen, dat de nadruk die in het onderwijs ligt op de ontwikkeling van de cognitieve intelligentie, ten koste gaat van de aandacht voor de ontwikkeling van creativiteitsintelligentie en voor de ontwikkeling van de Sociaal Emotionele intelligentie. Daarbij verwacht Fasten dat ook de gezondheidsontwikkeling verhoudingsgewijze tekort schiet. Terwijl juist creatief gedrag, sociaal-emotionele ge-

drag en gezond gedrag de sleutels bieden voor een optimale cognitieve intelligentieontwikkeling oftewel intellectueel gedrag

4.3 De mate van originaliteit

Het is de bedoeling dat vele onderwijsgevende de modellen als tamelijk vanzelfsprekend ervaren. In de praktijk zijn de dimensies democratisch, doorlopend en digitaal volop in ontwikkeling onder begeleiding van vele onderzoekers. Het onderwerp van onderzoek is op basis van veertig jaar professioneel deelnemen aan het onderwijs ontstaan. De mate van originaliteit is moeilijk te meten omdat de onderzoeker in die veertig jaar bijzonder veel verschillende impulsen heeft mogen ervaren. De onderzoeker heeft op meer dan vijftientig scholen professioneel geparticipeerd. Werkzaamheden als oprichtingsdirecteur van een basisschool met een 'eigen' schoolplan. Interim-directeur op diverse scholen in Noord-Holland; leraar en docent op de basisschool, voortgezet onderwijs, middelbaar onderwijs en hoger onderwijs. Wat betreft de mate van originaliteit sluit Fasten zich graag aan bij Isaacson die de biografie van Steve Jobs schreef. Hij legt uit waarom de overval van Apple werd ervaren als een van de grootste diefstallen. Jobs zou met trots hebben geantwoord: Picasso heeft het eens uitgelegd met de woorden 'Goeie kunstenaars kopiëren en grote kunstenaars stelen'. In Apple's commercial 'Think Different' van 1997 stond: 'De mensen die zo gek zijn om te denken dat zij de wereld kunnen veranderen, zijn degenen die het doen.' Volgens Fasten krijgt ieder mens, van nature, originele gedachten aangereikt, het is echter nooit duidelijk in hoeverre dezelfde ideeën bij verschillende mensen als een soort stroming tegelijk binnen komen. Fasten hecht aan serieus werken aan talenten en daar gaat zij voor.

Voor zover Fasten kan nagaan is het haar idee om te spreken van het TalentAlfabet, Talent van foetus tot Pierlala, TalentMoment, TalentBeeld, TalentPrent en TalentPrint. Ook de symboliek van de twee leermaatjes Ori & Tatie, de KroonKraanVogel met 4 Dimensies en 4 Kwaliteiten komen uit haar brein. De verbeelding van de kennisbomen in combinatie met de drie dimensies Doorlopend Dynamisch en Digitaal Deelnemen is authentiek. De 4 Dimensies kregen vorm in de Babbelbox, de Doorlopers, de MolenKroon en de TopEnvelop. De 4 Kwaliteiten kregen 4 K-bloem symbolen: Kamille voor Intellectuele intelligentie als IQ, Koolzaad voor Fysieke intelligentie als FQ, Klaproos voor Emotionele intelligentie als EQ en Korenbloem voor Creatieve Intelligentie als CQ. Deze ideeën vinden hun oorsprong doorgaans dankzij het lezen van vakliteratuur, het bestuderen van de natuur en als kunstliefhebber.

Fasten heeft veel moeite gedaan om haar authentieke onderwijstalenten zo optimaal mogelijk te ontplooien. Ruim veertig jaar professionele onderrwijservaring op alle niveaus in het onderwijs. Als 'blijvend gehuwde' vrouw met 'eigen' kinderen werd Fasten tot haar professionele genoeg van het kastje naar de muur uitgedaagd. De annuïteit bij arbeidsvoorwaarden van het zittend personeel heeft haar de kansen op arbeidsrechten met financiële genoegdoening grotendeels ontnomen. Daarvoor in de plaats is een emotioneel zeer bevredigende boeiende en diverse onderwijsloopbaan ontstaan. Het divers werken heeft haar nieuwsgierigheid voortdurend geprikkeld. Zij werkte als leraar, muzisch consulente, oprichtingsdirecteur en interim directeur in diverse typen en soorten basisonderwijs, daadwerkelijk lesgevend in alle groepen van 1 tot 8. Vervolgens werkte zij in het voortgezet onderwijs VMBO, HAVO, VWO, MBO als leraar Nederlands en in het HBO als docent Nederlands, pedagogiek, internationale betrekkingen en jeugdparticipatie. Pas tijdens een van haar laatste banen, van haar gehele loopbaan, werkte ze als pedagoge in de kinderopvang. Pas toen ontdekte zij dat er in de eerste levensjaren al

veel van talent teloor gaat omdat dat niet adequaat wordt ontwikkeld en bijgehouden. Fasten kreeg pas toen het idee, dat je kunt 'terugkomen' op talenten die je van jongsafaan in een curriculum vitae vastlegt. Bladerend door een boek met TalentPrints houd je de relatie met je eigen talenten levend. Deze vondst ervaart Fasten als het meest origineel.

Naast het werken heeft Fasten haar deskundigheid doorlopend geschoold en tot op heden afgerond op wetenschappelijk doctoraal niveau. Dit promotieonderzoek moet de kroon op een ervaringsrijke onderwijsloopbaan worden. Dan heeft Fasten een levenslang traject gevolgd om op de top van de onderwijsladder te komen.

4.4 Nationale betekenis

Weel e.a. (2010)²⁶ onderzochten de ontwikkeling van de steden in Nederland met het oog op 2040. Zij verwachten dat steden knooppunten worden. Zo'n ontwikkeling zou slechts mogelijk zijn met geavanceerde onderwijsontwikkelingen. Het is dientengevolge de vraag hoe geavanceerd het onderwijs buiten die grootstedelijke gebieden zal zijn.

Dit promotieonderzoek wordt uitgevoerd binnen het domein van een niet-grootstedelijk gebied: de regio West-Friesland in Noord-Holland. Deze regio kent een kleine honderd scholen van verschillende typen en soorten basisscholen en kinderopvang, die vallen onder Breed Primair Onderwijs inclusief kinderopvang en Vroege Voorschoolse Educatie. In dit onderzoek gebruiken we daarvoor de term Startonderwijs van twee tot zesjarigen.

De onderzoeksgegevens van dit niet-grootstedelijk gebied kunnen in de toekomst vergeleken worden met grootstedelijke gebieden.

4.4.1 Internationale betekenis

Fasten heeft het idee van een kennisboom waar in verschillende dimensies kennisverwerving kunnen worden opgeslagen in Frankrijk ontdekt, dankzij Pierre Levy.

In 2010 bezocht Fasten een school in Indonesië en aan de muur hingen verschillende kennisbomen. Eenvoudige bomen met de namen en foto's van de leerlingen, maar ook een boom met de klassikaal ontwikkelde leerstof.

Het hier gepresenteerde onderzoek is gebaseerd op internationale ervaring. Internationaal was Fasten van 1996 tot 2006 financieel medewerker en adviseur aan congressen van Rencontre Internationale Des Édicateurs Freinet (RIDEF). Dit zijn twee jaarlijkse internationale congressen waarin een driehonderdtal leraren elkaar ontmoeten vanuit een dertigtal landen uit de hele wereld. De congressen waren tijdens de grote schoolvakanties (o.a. Frankrijk 1994, België 1996, Japan 1998, Oostenrijk 2000, Bulgarije 2002, Duitsland 2004, Senegal 2006) Op deze bijeenkomsten geef zij meertalige 10-daagse workshops m.b.t. de diverse attitudes van leraren. Het door Fasten ontwikkelde doctoraal afstudeerproject met interventiemodel "De Klaproos": 'Flexibel handelen bij een sociaal emotionele ontwikkeling', toont het belang aan van sport en cultuur als brug naar een brede kennisontwikkeling.

www.freinet.paed.com/ridef2004/riphp/programm.pdf ; <http://www.fimem-freinet.org/coope-space-fr-fr/mouvements/europe/nederland/documents/gedrag-kun-je-leren-met-een-klaproos>

Sinds 1998 participeert Fasten in een Afrikaanse school, als schoolbestuurslid. Zij heeft meegewerkt aan de oprichting van de school en samen met professionals uit Ghana een schoolplan

en een microcredietenplan ontwikkeld. Fasten leerde de oprichter van de Afrikaanse school kennen in 1998 tijdens de modules van Intercultureel onderwijs aan de UVA vanuit het INDRA. www.third-way.org

Fasten had van 1998 tot 2000 een Amerikaanse en een Australische student via AFS. AFS is een internationale, vrijwillige, niet-gouvernementele, non-profit organisatie die 'intercultureel leren' mogelijk maakt door studenten te helpen bij het ontwikkelen van de internationale kennis, vaardigheden en inzicht.

In Amerika heeft Fasten in 1992 contacten gelegd met scholen in Amerika en die bezocht. Dat was in de periode van 1990 tot 1995 toen Fasten de kans kreeg om in Hoorn een openbare school met een eigen identiteit te ontwikkelen. De scholen die zij bezocht werden door de leerlingen lange dagen bezocht en de outillage was daarop afgestemd. De opzet is te vergelijken met het Brede School Concept. In Amerika was dat concept geheel geïntegreerd in een volledig dagprogramma, dat de omvang had van een werkdag van de ouders. Onderwijs biedt in Amerika bijzonder veel sportmogelijkheden waarvan de leerlingen de hele dag door gebruik maakten. Tevens was het bijzonder dat er geen vorm van apart speciaal onderwijs was. Leerlingen met een lichamelijke of geestelijke handicap werden bepaalde uren in de school in speciale lokalen opgevangen. De optie was dat deze leerlingen zoveel mogelijk optrokken met de niet-gehandicapte leerlingen.

Fasten is doordrongen van het belang en de leerzaamheid van integraal en internationaal samenwerken en wil graag haar bijdrage leveren.

4.4.2 Strategische bijdrage

Het onderzoek bij jonge leerlingen staat nog in de kinderschoenen. De gegevens van voorschoolse instanties beperken zich over het algemeen tot fysieke gegevens van de kinderen. Bij onderzoek naar de omstandigheden van kinderen in kinderdagverblijven beperkt zich tot onderzoek naar de veiligheid van de kinderen. De educatieve belangstelling is met de verhoging van de professionele opleidingseisen van de participanten in kinderdagverblijven, groeiende. Literatuuronderzoek heeft uitgewezen dat er weinig of nagenoeg geen onderzoek is gedaan naar de taalontwikkeling bij beginnend onderwijs van drie en vierjarigen. De literatuur van Schaerlaekens (1973-1976)²⁷ is wellicht interessant om in het onderzoek te betrekken. Een ander rapport dat betrokken kan worden is Rapport over een onderzoek naar de woordenschat van leerlingen van een aantal openbare scholen te Rotterdam ingesteld bij hun toelating tot de aanvangsklassen van deze scholen in maart en september 1938²⁸. Het is interessant om theoretisch dit klassieke onderzoek, als een arbeidsintensief wetenschappelijk ontwerp, te betrekken.

Er is inmiddels wel veel geïnvesteerd in onderzoek naar Vroegschoolse Educatie met het oog op leerlingen met een taalachterstand. De adaptieve leraar in relatie met de participerende leerling en de vier dimensies die hier worden onderzocht zijn als zodanig nieuw en dragen bij tot vernieuwende inzichten.

Dit onderzoek is een bewust strategische keuze om de aandacht te vestigen niet op achterstanden of 'onmogelijkheden' van kinderen maar op ontluikende mogelijkheden, die gebaat zijn bij observatie en multimediale digitale registratie opdat men de waarde ontdekt van het digitaal terugzien van talentvolle acties en reacties.

In dit voorstel is de onderlinge samenwerking tussen kinderen in groepen onderling buiten beschouwing gelaten, omdat het de complexiteit zou vergroten. Fasten heeft hier bewust voor gekozen omdat wetenschappelijk al eerder is aangetoond dat de waarde van coöperatief samenwerken op basis van talenten meerwaarde oplevert. Als dit onderwerp erbij betrokken moet worden dan zal dat uiteraard niet nagelaten worden.

4.4.3 De verspreiding van de onderzoeksgegevens

Na elke van de vier fases van onderzoek wordt een wetenschappelijk artikel geschreven en gepubliceerd in zowel een Nederlands tijdschrift als een Engels, Frans, Duits, Spaans, Italiaans, Chinees en Japans pedagogisch of onderwijskundig tijdschrift. Het volledige proefschrift wordt geplaatst op de website www.fasten.nl. Die site is sinds 03-03-2013 op het wegnet en zal voortdurend worden aangevuld met multimediapresentaties, zodat workshops over het onderwerp TalentPrints wereldwijd digitaal gepresenteerd kunnen worden. Op de PABO's in Nederland zal Fasten persoonlijke workshops aanbieden, die als aanbod reeds zijn opgenomen en geplaatst op de website.

De deelnemende instellingen worden via Kennisnet en Leraar 24 benaderd. Fasten stelt zich beschikbaar om op de deelnemende instellingen aan kinderen en begeleiders workshops te geven over Talentontwikkeling met een Talentalfabet. Dat kan ingepast worden in het dagelijkse programma van de deelnemers. De interactieve website www.fasten4.nl, sinds 03-03-2013 openbaar, biedt aanvullende communicatiemogelijkheden. Vanaf 20-08-2013 staat dit voorstel daar op. Juist op deze dag koppen verschillende kranten op hun voorpagina, dat Amsterdam het onderwijs aan kinderen van 2,5 jaar integraal binnen onderwijs wil invoeren. Dat is de eerste keer dat Fasten tijdens haar meer dan, veertig jaar lange onderwijs loopbaan, via nieuwsmedia is geattendeerd op geïntegreerd onderwijs voor die leeftijdscategorie.

Fasten is op zoek naar begeleidende hoogleraren die buitenpromovendus Fasten als promotoren verder gaan begeleiden met dit conceptvoorstel.

Om zoveel mogelijk kansen op begeleiding te creëren plaatst Fasten het conceptonderzoeksvorstel niet alleen op haar website, maar ook op Twitter, Facebook en LinkedIn. Tot slot mailt zij de mensen die niet via de media te bereiken zijn.

Bij het structureren van ontwikkelingen is een adequate Informatica ontwikkeling van belang. De betekenis van de informatica ontwikkeling leerde Fasten sinds 1980 door landelijke informatiedagen via de Freinetbeweging. Later plukte zij, tijdens de universitaire opleiding en bij het werken op de Hogeschool, daarvan de vruchten. Fasten volgt de ontwikkelingen van een digitaal leerlingvolgsysteem in de vorm van digitale portfolio's, of zelfs Curriculum Vitaes van jongs Afaan.

Het is in het onderwijs heel moeilijk om tegemoet te komen aan de individuele behoeftes van het kind en er tegelijk voor te zorgen dat ouders zien dat hun kind zich daadkrachtig ontwikkelt op een manier die bij hen past. Een goed leerlingvolgsysteem leidt tot een goed inzicht voor de ouders, de begeleiders en het kind zelf. Dat werkt stimulerend en motiverend voor alle betrokkenen. Het gesprek met de kinderen, ouders en collega's gaat dan over zichtbare prestaties en aantoonbare verbeterpunten. Het interventie model, dat voortkomt uit het onderzoek, draagt bij aan een objectieve democratische communicatie over een voortdurende positieve voortgang van talentenontwikkeling.

4.4.4 Innovatie en implementatie

De overgang van een klassikale aanbieding van taalontwikkelinglerstof naar het leveren van maatwerk in het Nederlandse basisonderwijs staat nog in de kinderschoenen. De komende jaren zullen het klassikale digitale schoolborden en de individuele Ipad de school bereiken. Het is de vraag hoe deze mediaverrijking bij het kind van jongsafaan de mogelijkheid biedt om doorlopend dynamisch digitaal deel te nemen aan onderwijs. Hoe kun je multimedia op een kindvriendelijke en natuurlijke wijze, van meet af aan, inpassen in de onderwijsloopbaan. Op de dag dat dit concept promotievoorstel wordt verspreid staat er voor het eerst tijdens de meer dan veertig jaar lange professionele onderwijsloopbaan op de voorpagina, dat Amsterdam onderwijs vanaf 2,5 jaar wil integreren in het Primair Onderwijs. Fasten kwam er zelf ook pas aan het eind van haar loopbaan achter, dat er veel talent verloren gaat in de eerste levensjaren van het kind. Zij dankt dat inzicht aan een baan in de kinderopvang en als actief oppassende oma van haar kleinkinderen. De kinderopvang is vooral bezig met veilig opvangen en het kind kan al heel veel zelf ontwikkelen als de omgeving daartoe uitdaagt.

Als een persoonlijke Ipad de plaats van een schoolschrift inneemt, dan is elke school en ieder kind met behulp van ouders en begeleiders in staat om doorlopend, dynamisch en digitaal, deel te nemen aan de opbouw van een Authentiek Talentvol Curriculum Vitae. Ook voor het contact tussen kinderen onderling kan het bekijken van elkaars succeswerkstukken de communicatie vernieuwen.

De implementatie van het interventie model, dat onderwerp van dit promotieonderzoek is, stelt zich ten doel dat in de derde fase het model vanzelfsprekend aansluit op de orde van de dag van het kind en zijn begeleider. Als dat lukt, dan kunnen we spreken van een geïmplementeerd interventiemodel. Die kans hangt enerzijds af van de kwaliteit van het interventiemodel, maar ook van het samenspel tussen onderwijs en ouders, gezamenlijk onderwijsbeleid, de toegankelijkheid van het wetenschappelijk model van dit onderzoek tot onderwijs, het mogelijke communicatieve effect van het model van dit onderzoek, de financiële bijdragen van betrokkenen, politiek en sponsors ten behoeve van onderwijsinnovatie en last but not least, van een nieuw 'onderwijsarbeid' interventiemodel waardoor de arbeidsvoorwaarden van de professionelen binnen het onderwijs democratisch verdeeld worden, zonder annuïteit en met een natuurlijke leeftijdsopbouw van zowel vrouwen als mannen. Zodat de professionals hun energie volledig kunnen geven aan het prachtige vak dat onderwijs is.

5 Onderzoeksuitvoering

5.1 Werkplan

	jaar	maanden	activiteiten	Publicaties												
X X X X X X X	2012	VOORBEREIDINGEN <table border="1"><tr><td></td><td>A</td><td>S</td><td></td></tr><tr><td>O</td><td>N</td><td>D</td><td></td></tr></table> De letter A is van augustus, enz.		A	S		O	N	D		1. Onderneming fasten4 Talent Edutainment 2. Ondernemingscursus volgen 3. Ondernemersplan schrijven 4. Format TalentPrints ontwikkelen	1. KvK fasten4 10-08-2012 2. Ondernemersplan fasten4 3. Facebookaccount 4. LinckedInaccount 5. Hivesaccount 6. Twitteraccount 7. Googleaccount				
	A	S														
O	N	D														
X X	2013	ORIENTATIE <table border="1"><tr><td>J</td><td>F</td><td>M</td><td>A</td></tr><tr><td>M</td><td>J</td><td>J</td><td>A</td></tr><tr><td>S</td><td>O</td><td>N</td><td>D</td></tr></table>	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	1 Website bouwen 2. Ondernemersplan afronden 3. Promotievoorstel afronden 4. TalentPrints via sociale media 5. App Ontwikkelen via Groupon 6. Promotiebegeleiding zoeken 7. Presentatieboek afronden 8. Workshops voorbereiden en uitproberen 9. Scholen uitnodigen om del te nemen	1. Website met weblog 03/03/13 www.fasten4.nl 2. TalentPrinten 06/07/13 3. Promotievoorstel: 20/08/13 4. Ondernemersplan: 30/08/13 5. Presentatieboek 01/10/13 6. Workshops 01/10/13 7. App lanceren 11/12/13 8. Scholenlijst maken 31/12/13
J	F	M	A													
M	J	J	A													
S	O	N	D													
	2014	LITERATUURONDERZOEK <table border="1"><tr><td>J</td><td>F</td><td>M</td><td>A</td></tr><tr><td>M</td><td>J</td><td>J</td><td>A</td></tr><tr><td>S</td><td>O</td><td>N</td><td>D</td></tr></table>	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	1. Literatuurstudie met kwalitatief enquête-onderzoek naar kenmerken van: Dynamisch, Daadkrachtig, Deelnemend En Digitaliserend ontwikkelen van leesvaardigheid van 2-6 jarigen in verband met Ontluikend Lezen in Startonderwijs 2. Onderzoeken in hoeverre Begeleiders, Kinderen, Ouders, Bestuursleden, Politici En studenten van VO, MBO, HBO en Universiteiten hun bijdragen willen en kunnen leveren aan het onderzoek 3. Onderzoek doen naar bijdragen van studenten die zich bezig houden met sociale media: Universiteit van Delft, Harvard, Reed, Stanford 4. Via Sociale Media Onderzoek doen naar de aanpak van het universele probleem: Onderwijs voor Iedereen`	Activeren onderzoekswebsite www.fast4.nl : 1. Rapportage literatuurstudie 2. Kwalitatief Enquête Onderzoek 3. Resultaten op Sociale Media 4. Publicatie I: artikel in Wetenschappelijk Tijdschrift en als E-book publiceren en promoten
J	F	M	A													
M	J	J	A													
S	O	N	D													
	2015	SURVEYONDERZOEK <table border="1"><tr><td>J</td><td>F</td><td>M</td><td>A</td></tr><tr><td>M</td><td>J</td><td>J</td><td>A</td></tr><tr><td>S</td><td>O</td><td>N</td><td>D</td></tr></table>	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	1. Surveyonderzoek naar het ontwikkelingsstadium van de deelnemende kinderen van 2 en 3 jaar 2. Via Sociale media oproep doen voor deelnemende studenten van VO, MBO, HBO en Universiteiten die deel willen nemen aan dit onderzoek. Met dien verstande, dat alle gegevens van het onderzoek verifieerbaar voor iedereen op de onderzoekswebsite zichtbaar zijn.	1. Publicatie II: artikel in Wetenschappelijk Tijdschrift en als E-book publiceren en promoten:: Resultaten en bevindingen Surveyonderzoek Als E 2. Deelnemende studenten mogen hun scripties plaatsen op de onderzoekswebsite: www.fast4.com
J	F	M	A													
M	J	J	A													
S	O	N	D													
	2016	INTERVENTIEMODEL <table border="1"><tr><td>J</td><td>F</td><td>M</td><td>A</td></tr><tr><td>M</td><td>J</td><td>J</td><td>A</td></tr></table>	J	F	M	A	M	J	J	A	1. Samen met zoveel mogelijk betrokkenen wordt een simpel, universeel interventiemodel met sociaal medium, ontwikkeld, dat via smartphones, tablets en apps voor iedereen bereikbaar wordt	1. Publicatie III: artikel in Wetenschappelijk Tijdschrift en als E-book publiceren en promoten:: Beschrijving van het model				
J	F	M	A													
M	J	J	A													
	2017	PROMOTIE <table border="1"><tr><td>J</td><td>F</td><td>M</td></tr><tr><td>A</td><td>M</td><td>J</td></tr></table>	J	F	M	A	M	J	1. Onderzoek naar effect Interventiemodel 2. Rapporteren 3. Afronden promotieonderzoek 4. Promotie	1. publicatie IV: Resultaten interventiestudie 01/07/2017						
J	F	M														
A	M	J														

5.2 Faciliteiten

De kosten die dit onderzoek met zich meebrengt neemt de onderzoeker zoveel mogelijk voor eigen rekening. Het onderzoeksbureau fasten4 TalentEdutainment, moet een verdienmodel ontwikkelen met het geven van Workshops en Masterklassen. De website www.fasten4.nl is voor het werven van betalende volgers, ingericht.

Een promotieonderzoek wordt doorgaans geraamd op €100.00. Daar zou wat op gekort moeten kunnen worden. Het onderzoek wordt uitgevoerd in eigen pensioen tijd, met eigen middelen en zoveel mogelijk werkzaamheden worden door de onderzoeker zelf uitgevoerd. Het is de vraag of er subsidiemogelijkheden zijn omdat het onderwerp actueel is voor onderwijs. Het zou mooi zijn als het interventiemodel zichzelf uiteindelijk terugverdient. Zodat de investeringen weer vereffend kunnen worden. Dat betekent voorlopig een flinke financiële investering vanaf de start van het bedrijf en het onderzoek op 10 augustus 2012.

Het Talentenbureau fasten4 TalentEdutainment is opgericht met een klein startbudget uit pensioen uitkeringsgelden. Daarnaast hoopt de onderzoeker op crowdfunded financiële bijdragen, van enthousiaste betrokkenen die willen sponsoren in ruil voor de diensten die fasten4 levert.

Het is niet de bedoeling dat er voor dit onderzoek, geld geleend wordt bij banken. Er wordt alleen gewerkt en betaald met financiële middelen die direct kunnen worden besteed, in ruil voor een verantwoording van uitgaven en bestedingen. De onderzoeker probeert als ondernemer de voor het onderzoek noodzakelijke inkomsten te werven via sociale media.

Als de begeleiders en kinderen onderzoeksactiviteiten moeten ondernemen die tijd kosten, dan kan de onderzoeker, in het startonderwijs als bevoegd en ervaren professional, de opvang en de lessen overnemen. Dat betekent voor de deelnemers geen extra tijdinvesteringen buiten werktijd.

Fasten heeft dat ook gedaan voor het onderzoek van haar doctorale diploma. Fasten en de onderzoeksgroep hebben in 2002/2003 die oplossing als goed uitvoerbaar ervaren tijdens het onderzoek²⁹.

Er zijn twee mogelijkheden:

- Fasten neemt de lessen of de oppas over zoals de begeleider dat zelf gepland had. In die tijd dat Fasten de begeleiderstaken op zich neemt kan de begeleider met onderzoeksactiviteiten aan de slag. Zoals bijvoorbeeld een enquête invullen.

- Fasten vult het overnemen van begeleidingstijd in met een speciaal TalentProgramma rond de twee poppen Ori en Tatie en de KroonKraanVogel Kroontje. Dit drietal komt zich in de kindergroep oriënteren op de talentontplooiing van de aanwezige kinderen. Alle kinderen mogen hun talentwensen uiten. Met de leerlingen wordt dan een korte tekst gemaakt over een gezamenlijk thema waarin alle wensen uitgewerkt kunnen worden. Een korte tekst krijgt een muzikaal jasje, van zingen, dansen en begeleiden met instrumenten. Daarna worden de wensen gepland en verwezenlijkt in diverse groepsactiviteiten met: taal met letters, woorden en zinnen, rekenen met getallen en sommen, tekenen, schilderen, computeren, vouwen, knutselen, uitbeelden, zingen, muziek maken, toneel spelen. Als de begeleider van de kinderen klaar is met het onderzoekswerk, dan treft deze een presentatie door de kinderen over het thema van de dag.

5.3 Curriculum Vitae

CURRICULUM VITAE (functioneel)

Persoonlijke kenmerken:

Enthousiast met gevoel voor humor, coöperatief, evenwichtig, creatief, energiek, grenzen menselijk en flexibel handhavend, bijstellend en/of verleggend.

Ervaring:

In 1970 geslaagd voor het diploma om directeur van een basisschool te kunnen worden. Van de opleiding naar aanleiding van de afstudeerscriptie 'Ludische Vorming van het Kind door middel van Onderwijs' bij de diploma-uitreiking het advies gekregen om de vernieuwingsideeën daadwerkelijk tot uitdrukking te brengen in een eigen op te richten school.

In 1971 trouwen, moeder worden (1974) van drie kinderen en daarom ontslag nemen. Daarna twintig jaar werken en leren als multifunctioneel inzetbare leerkracht op tal van scholen in Amsterdam, Purmerend en Hoorn.

In 1990 unaniem benoemd, als oprichtingsdirecteur van een openbare vernieuwingsschool 'De Kraanvogel'. Het schoolplan Victoria Amazonica werd een vernieuwend organisatieontwerp dat aansloot op de nieuwste onderwijsdoelen. Samen met alle medewerkers werd een school 'met een goede naam' ontwikkeld, die in vijf jaar tijd de snelst groeiende school ooit in Hoorn werd. Toen er in 1995, tijdens de fusieoperatie met annuïteitregels geen ruimte meer was voor de als laatst aangestelde manager, bleek dat annuïteitregels onderwijsvernieuwing de das om doen. Dat ontdekte en schreef Fasten reeds op tijdens haar onderzoek voor de afstudeerscriptie van 1970. Na ontslag in 1995 acht jaar inzetbaar als tijdelijk Interim-directeur in Noord-Holland. Als interim in de gelegenheid om in de keukens van verschillende scholen en besturen te kijken. Van 1996 tot 2003 naast fulltime Interim-werk een universitaire opleiding tot docto-

randus. Dat gaf de gelegenheid om theorie en praktijk op elkaar af te stemmen. Het doctorale afstudeeronderzoek toonde aan, dat leerstofgericht onderwijs op de basisschool centraal staat, terwijl kindgericht onderwijs leidt tot een meer optimale talentenontwikkeling en dientengevolge tot een hogere leeropbrengst.

Met het doctoraal diploma op zak: pedagogiekdocent van de lerarenopleiding aan de Hogeschool van Amsterdam en docent Nederlands als tweede taal aan de Hogeschool van Groningen. Die posities gaven inzicht in het effect dat basisonderwijs op volwassenen heeft. Een deel van de volwassen studenten, weet (nog) niet wat hun talenten zijn en wat hun authentieke leerwensen zijn. Een groot deel komt dankzij de hogeschool opleiding tot de ontdekking hoe zij persoonlijke talenten maatschappelijk in kunnen zetten.

Docent in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. De onderwijsfase die tot dan toe als professional was overgeslagen: Als docent Nederlands ontstond het inzicht dat de methodisch aangeboden leerstof dagelijks de boventoon voert. De match van persoonlijke leerwensen op basis van authentieke talenten komt onder de werkdruk amper tot uitdrukking. Op het voortgezet onderwijs meet men met meervoudige intelligentietoetsen welk vakkenpakket het beste bij de leerlingen past. In het middelbaar beroepsonderwijs kiezen studenten een bij hen passende beroepsopleiding. Binnen die beroepsopleiding staat de leerstof centraal. Persoonlijke talentenontwikkeling is binnen de creatieve beroepsvakken enigszins mogelijk. Men werkt vooral, naar de maatschappelijk verankerde beroepsgroepen toe, vanuit methodisch geordende leerstofpakketten. In plaats van dat de authentieke talenten van hogeschool studenten als maatwerk op de toekomstige beroepsontwikkeling een kans krijgen.

De vraag die na veertig jaren onderwijspraktijk ontstond is: Zouden leraren samen met de leerlingen via wetenschappelijk onderzoek kunnen komen tot een onderwijsmodel voor maatwerk? Hoe ziet zo'n model eruit en hoe werkt het zo dat het als wetenschappelijk maatwerk aanslaat en opgepakt wordt door het huidige onderwijs?

Een professionele ervaringsfase van pedagogische en onderwijskundige ontwikkeling ontbrak nog: Pedagoog op een kinderdagverblijf met voorschoolse opvang van kinderen van nul tot vier jaar en buitenschoolse opvang van vier tot twaalfjarigen. Onderzoek in gastgezinnen naar de veiligheid van de kinderen in die gezinnen. Het onderzoek naar veiligheid is wettelijk verplicht en beperkt zich tot een fysieke veiligheid. Er wordt geen onderzoek gedaan naar wensen en mogelijkheden op het gebied van het algemeen geestelijke en lichamelijke welzijn van de kinderen. De leefomgeving van de kinderen beperkt zich tot het gebouw van de kinderopvang en de aangrenzende speelgelegenheid. Na een zoektocht door het volledige onderwijsveld ontstond het inzicht, dat onderzoek naar de aanpak van maatwerk het beste kan starten: in het tweede levensjaar, op het moment dat onderwijscommunicatie ontstaat, bij de eerste signalen die zich uiten in verband met het ontluikende lezen. Mijn onderzoekonderwerp is helder.

CURRICULUM VITAE (formeel)

Naam: Fasten-van Eijk, Elisabeth (roepnaam Lisan)
Titel: Doctorandus (Drs.) of Master of Science (M.Sc.)
Adres: Amethyst 19, 1625 RT HOORN (NH)
Telefoon/e-mail: 0229-273630, 0650521555,
E-mail: lisan@fasten.nl
Website: www.fasten4.nl

Werkervaring:

2009- heden	Voorbereiding bedrijfsopzet TalentEdutainment en promotieonderzoek Zelfstandig Docent Nederlands als Tweede taal en huiswerkbegeleider
2007-2009	Docent Nederlands voortgezet onderwijs <ul style="list-style-type: none"> ○ MBO/VMBO van het Clusius College Hoorn ○ VWO/HAVO/VMBO van het Atlas College Hoorn
2006-2007	Pedagoog <ul style="list-style-type: none"> ○ Fusieproject peuterschoolleidsters bij kinderdagverblijf Berend Botje
2003-2006	Docent aan de Hogeschool van Amsterdam <ul style="list-style-type: none"> ○ Stagecoördinator, tutor en coach aan de EFA afdeling PABO ○ Pedagogiekdocent aan de lerarenopleiding afdeling PEDA
1995-2003	Interim-directeur fulltime, naast universitaire deeltijdopleiding vanaf 1996 <ul style="list-style-type: none"> ○ Basisschool De Frankendael Amsterdam (2002/2003) ○ O.B.S. Het Startblok Kreileroord (2000/2001) ○ Montessorischool De Toolenburg Hoofddorp (1999/2000) ○ Fusie De Pionier en de Wiggelaar Hoorn (1997/1998) ○ Jenaplanschool De Dijkwerkers Wervershoof (1996/1997) ○ O.B.S. De Speelwagen Wognum (1995) Docent Nederlands: Projectwerk tussen bovengenoemde banen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Docent Nederlands als tweede taal (NT2) voor hooggeschoolde asielzoekers in Alkmaar en Hoorn via Hogeschool van Groningen.
1990-1995	Oprichtingsdirecteur: <ul style="list-style-type: none"> ○ Openbare vernieuwingschool "De Kraanvogel" te Hoorn ○ Groei tot 240 leerlingen op basis van vernieuwend schoolplan. ○ Bij de fusies van 1995 vanwege anciënniteitrechten van collega's eervol ontslag met nieuwe studie- en werkkansen.
1970-1990	Leraar: <ul style="list-style-type: none"> ○ Fulltime basisschoolleraar in Amsterdam en Purmerend ○ Op diverse openbare, bijzondere en speciale scholen in Hoorn ○ Div. deskundigheidstrainingen management- en vernieuwinggebied ○ Promotie criterium brede inzetbaarheid en nascholing (Hoorn 1989)
Opleidingen:	
2013	Voorstel voor promotieonderzoek
2012	Ondernemingscursus Startwijzer
2007/2011	Bijscholing Kinderopvangpedagoog, docent Nederlands VO en docent Nederlands MBO
2003/2006	Deskundigheidstrainingen als HBOdocent, waaronder computercursussen
1997/2003	Doctoraal diploma Universiteit van Amsterdam faculteit Sociale Wetenschappen: Pedagogiek en Onderwijskunde. HRM-Management en lesbevoegdheid tot 'het nieuwe leren' voor alle vakken in het volledige onderwijsveld (coachend, adaptief en competentiegericht onderwijs)
1987/1997	Diverse deskundigheidstrainingen op managementniveau
1986/1987	Certificaat Moderne Managementtechnieken, Hoge School Alkmaar

1965/1970 HBO/PABO De Voorzienigheid te Amsterdam akte 41a, a t/m j, +n+r (1969) en 41b (1970) Management met lesbevoegdheid voor basis- en voortgezet onderwijs in twaalf vakken

Vrijwilligerswerk

1970/heden Noord-Hollands Onderwijs:
Fasten's PoppenPerformanceTheater Djamba,
Musicalontwikkelaar samen met groepen leerlingen van 4 tot 12 jaar
Organisator Edutainment activiteiten: creatief en technisch

1996/2006 Internationaal Onderwijs:
Financieel medewerker en adviseur van het RIDEFbestuur;
Workshops geven op internationale Rided onderwijs congressen: Frankrijk,
Japan, Oostenrijk, Bulgarije, Duitsland, Senegal

1996/2012 Schoolbestuurslid van The Third Way, Klaas Haven school te Ghana

Hobby's

Reizen:

Europa:
Engeland, Schotland; Denemarken; Noorwegen; Zweden; Rusland; Polen;
Duitsland; Tsjecho-Slowakije; Slowakije; Tsjechië, Bulgarije; Hongarije; Tur-
kije; Italië; Spanje; Andorra; Portugal; Frankrijk; Zwitserland; Oostenrijk;
Luxemburg, België

Afrika:
Marokko; Senegal; Zuid-Afrika; Soweto; Swaziland; Egypte

Azië:
Singapore; Indonesie, Java, Sumatra, Bali; China; Macau; Hongkong;
Japan;

Zuid-Amerika:
Mexico; Colombia

Noord-Amerika:
USA, Virginia, Maryland, New York, Washington, Nevada, Arizona,
New Mexico, Colorado, Utah, California;
Canada: Boston, Toronto, Niagara Falls

Vrijetijdsinvulling: Computertechnieken experimenteren, studeren
sporten: hardlopen, fietsen, golf, bridge
muziek, dansen, kunst en cultuur
performance: veelzijdig creatief en technisch denken, doen en uitwerken
Vertaling Frans boek: Naissance d'une Pédagogie Populaire. Elise Freinet

5.4 Lijst van publicaties van Fasten

De volgende stukken van de hand van Fasten worden in de nabije toekomst geplaatst op de website: www.lisanfasten.nl. Bij de ontwikkeling van die website worden de authentieke teksten geplaatst. Naar aanleiding daarvan kan onderstaande lijst verder aangevuld worden.

1965 Het impressionisme in de Franse Schilderkunst

1967 Modebeeld van kledingontwerp naar kledingboetiek

1968 Vrije Tijd. Wat staat ons te doen

1969 Wat moet er gebeuren met de opvoeding in de lagere school, als voorbereiding op De vrije tijd in de toekomst

1969 Rapportage van de ST. JOZEFSSCHOOL. Jongensschool met aangepast gewoon lager onderwijs voor Amsterdam

1969 De ontwikkeling en de levensweg van kleding

1969 Het Impressionisme in de Franse Schilderkunst

1965-1970 Redacteur van de schoolkrant

1970 Drie schoolonderzoeken:

- Een algemeen verslag van de Mgr. Hermusschool, school voor slechthorenden, te Amsterdam
- Een algemeen verslag met motivatietest op de Jozefschool, LEAO te Amsterdam
- Onderzoek naar begripsvorming op de Bisschoppelijke Huibersschool te Amsterdam

1970 Ludische Vorming van het Kind door middel van Onderwijs. Pedagogiek eindschrijftje

1970 De mens en zijn vrijheid. Cultuur en Maatschappijleer eindschrijftje

1970 Waarom het werk van Antoon Koolhaas literatuur is. Nederlands eindschrijftje

1960-1990 Poppentheater Djamba met elk jaar school optredens met een nieuw verhaal

1970-1990 Musicals samen met kinderen geschreven en gemusiceerd

1990- heden Ori & Tatie & Kroonkraanvogel beleven leerzame avonturen

1990 Victoria Amazonica, Schoolplan voor de 4de openbare basisschool in de Kersen boogerd te Hoorn

1990 Performance voor de eerste paal van het nieuwe schoolgebouw

1990/1991 Het eerste schooljaar van 'De kraanvogels'

1992 Victoria Amazonica, schoolplan basisschool 'De Kraanvogel'

1992 Begeleider afstudeerschrijftje 'Het ontstaan van een schoolplein voor de Kraanvogel'

1990-1995 Regisseur van Wekelijkse optredens van kinderen van de Kraanvogel

1990-1995 Directeursrapporteringen van de Kraanvogel aan ouders en Gemeentelijk schoolbestuur

1990-1995 Redactie Kraantje Lek, Wekelijkse schoolkrant

1990-1995 Redactie 'Jaarkalender met inhoud'

1995 Juf wanneer schrijf je een tekst van mij? 25 teksten van kleuters van de Speelwagen

1995 De Tovertruc voor internet. Kort maar duidelijk schrijven.
4 Klassenteksten en 31 teksten van de leerlingen van groep 5 van de Zonnewijzer te Hoorn

1996 Van Nederlands Monocultureel Klassikaal Onderwijs naar Multicultureel Onderwijs op maat.

2002 Een voorstel: Het Missiehuis te Hoorn als Educatieve Campus voor 0-18 jarigen

2003 Doctoraal scriptie. Flexibel handelen met verschillende opvattingen.
Leerkrachthandelingen en leerkrachtopvattingen ten aanzien van sociaal emotioneel gedrag in interactie met jonge leerlingen. Universiteit van Amsterdam

2003 Interventiemodel naar aanleiding van doctoraal scriptie als cadeau voor de aan het onderzoek deelnemende leraren van de Hoornse Basisscholen

2004-2006 Coach afstudeerschrijftjes en moduleschrijftjes Hogeschool van Amsterdam

2004-2006 Diverse computerscripties
2005 Digileges Een onderzoek naar colleges voor studenten via EHvA-Intranet
2008- 2012 Vergelijkend Kwaliteitsonderzoek voor Cosmetische Bedrijven
2012- Ondernemersplan Zelfstandig Ondernemer van bureau: fasten4 Talent Edutainment
2013 Promotie Onderzoek Voorstel : Vanaf het prille begin kan het kind dynamisch, daadkrachtig, digitaal deelnemen aan Ontluikend lezen
2013 Interactieve Website www.fasten4.nl Hoog Rendement uit je Eigen Unieke Talent
2013 De ontwikkeling van de opzet voor een Interventiemodel voor Ontluikend lezen
2013 Twee alfabetten:
 Lieve's alfabet van 2009: De citroenvlinder in de boom met de regenboog
 Bink's alfabet van 2013: Hoorn is mijn geboorteplaats
2013 Zesentwintig letters passen in Mijn Alfabet Portfolio
2013 Zesentwintig letters passen coöperatief in Ons GroepsPortfolio
2013 TalentMoment, TalentBeeld, TalentPrent, TalentPrint

6 Bronnen

Excuses: het is nog niet duidelijk hoe de bladindeling van de noten beter kan. Het is nog niet gelukt om de witte tussenruimtes en strepen weg te werken. De voetnoten moeten waarschijnlijk helemaal opnieuw. Dat komt in orde bij de definitieve versie.

Mijn keuze was om vandaag op 20-08-2013 te publiceren. De dag waarop voor het eerst sinds mijn loopbaan, sprake is van geïntegreerd onderwijs vanaf 2,5 jaar, op de voorpagina van verschillende media. Aan deze toevalstreffer geef ik de voorkeur, boven het verbeteren van deze pagina.

¹ Van Wieringen A.M.L. (2003) Studie Tel uit je zorgen. Onderwijszorgen van leerlingen, ouders, leraren en het bredere publiek gepeild. Uitgave: Den Haag, De Onderwijsraad/SCO Kohnstamm

² Van Wieringen A.M.L. e.a.(2010)'Naar een nieuwe kleuterperiode in de basisschool'. De Onderwijsraad Den Haag.

³ Hart Roger A.(1992): Children's Participation from Tokenism to Citizenship. Unicef ICDC

⁴ Authier Michel et Pierre Lévy. (1992) Les arbres de connaissances. Préface de Michel Serres. Paris: Editions la découverte.

⁵ Weel, B. , A. van der Horst, G. Gerlauff (juni 2010) The Netherlands of 2040. The Hague: CPB Netherlands

⁶ Baten Jan-Willem Red.e.a. Publicatie Inspectie van het Onderwijs (2008) over de periode 2006/2007, PDF Complete Special Edition www.onderwijsinspectie.nl

Smeets E.F.L. en J.Rispen (2008) Op zoek naar passend onderwijs : Overzichtsstudie van de samenhang tussen regulier en speciaal (basis) onderwijs: <http://its.ruhosting.nl/publicatiepdf/r175.pdf>

⁷ Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2007 'Scholen voor morgen' Kwaliteitsagenda Primair Onderwijs

⁸ Milne A.A. Winnie de Poeh (1926, 2000). Nederlandse Vertaling Mies Bouhuis en Nannie Kuiper. De volledige verzameling verhalen en gedichten. Van Goor bv: Amsterdam

⁹ E.A.W.L.M. Fasten- van Eijk (2003). Flexibel handelen met verschillende opvattingen. Leerkrachthandelingen en leerkrachtopvattingen ten aanzien van sociaal emotioneel gedrag in interactie met jonge leerlingen. Universiteit van Amsterdam

¹⁰ Het Honderdbunderbosverhaal. <http://home.kabelfoon.nl/~chat/Het%20Verhaal.html>

¹¹ Anne Bert Dijkstra en Micha de Winter (2007) ~. Twee artikelen Risico's bij het bereiken van burgerschap essentieel aandachtspunt voor de Inspectie; en Democratische burgerschapsvorming: leren leven met elkaar in een democratie. In Eduniek in Onderwijs, Info van NOT, januari 2007.

Eduniek http://cms.qlictonline.nl/users/eduniek//docs/eduniekkrant/Eduniek_Krant_januari_2007.pdf

¹² Winter, M. de (1995). Kinderen als medeburgers. Kinder- en jeugdparticipatie als maatschappelijk opvoedingsperspectief. Maarssen: Elsevier/De tijdstroom

¹³ idem

¹⁴ Hart Roger A.(1992): Children's Participation from Tokenism to Citizenship. Unicef ICDC

¹⁵ Verhoeven, S., Winter, M. de & Pauw, L. (2007) Democratisch Burgerschap in de Basisschool. Jeugd in School en Wereld, 91 (9), 18-23

Not in our Genes

¹⁶ Authier Michel et Pierre Lévy. (1992) Les arbres de connaissances. Préface de Michel Serres. Paris: Editions la découverte.

¹⁷ Meijerink Heim P. (2007) Over de drempels met taal en rekenen. Hoofdrapport van de Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen.

http://www.taalenrekenen.nl/referentiekader/rel_doc/downloads/Hoofdrapport.pdf

¹⁸ www.fasten4.nl (2013) Haal het hoogste rendement uit je eigen unieke talent. Fasten4 TalentEduTainment

¹⁹ Jansen Schoonhoven, W.A. de actualiteit van Freinet. Opvoeding tot initiatief en gezamenlijke verantwoordelijkheid (1979). Nijmegen: Dekker & van de Vegt

²⁰ Authier Michel et Pierre Lévy. (1992) Les arbres de connaissances. Préface de Michel Serres. Paris: Editions la découverte.

²¹ Jansen Schoonhoven, W.A. de actualiteit van Freinet. Opvoeding tot initiatief en gezamenlijke verantwoordelijkheid (1979). Nijmegen: Dekker & van de Vegt

Brandt Joost en Harry van der Meer (2011) Gymmen in de grote gymzaal

²² Hart Roger A. (1992): Children's Participation from Tokenism to Citizenship. Unicef ICDC

²³ Authier Michel et Pierre Lévy. (1992) Les arbres de connaissances. Préface de Michel Serres. Paris: Editions la découverte.

Buter, A.. (2004) Meervoudige Intelligentie en Coöperatief. leren.

<http://www.fi.uu.nl/publicaties/literatuur/6152.pdf>

Gartner, H. (1993). Multiple Intelligences. The Theory in Practice. New York: Basic Books.

Kagan, S. (2003). Structureel Coöperatief Leren. Middelburg: Meulenberg (RPCZ educatieve uitgaven).

Kagan, S. & M. Kagan (2000). Meervoudige Intelligentie. Het complete MI boek (3-delig). Middelburg: Meulenberg (RPCZ educatieve uitgaven)

²³ Er. Himanshu Sharma, Vice Principal, Him Academy Public School, Hamirpur (Himachal Pradesh), India, himanshuaryan@gmail.com, <http://www.himanshusharma.com/mindset.html>

²⁴ Wet op Primair Onderwijs 2010

²⁵ LEARN Interdisciplinair onderzoeksinstituut <http://www.vu.nl/nl/onderzoek/interdisciplinaire-onderzoeksinstituten/learn/index.asp>

Isaacson Walter (2011), Steve Jobs de biografie, Houten-Antwerpen: Spectrum bv

²⁶ Weel, B., A. van der Horst, G. Gerlauff (juni 2010) The Netherlands of 2040. The Hague: CPB Netherlands

²⁷ Schaerlaekens, A., The Two-word Sentence in Child Language Development. Den Haag, Mouton, 1973.

Schaerlaekens, A., Een generatief-transformationeel model voor kindertaalverwerving. Forum der Letteren, 15, 1974, 2, 130-138.

Schaerlaekens, A., De periode van de tweewoordzin in de taalontwikkeling van het Nederlandstalig kind. Tijdschr. logop. en audiol., 1976(6), 3, 77-85.

²⁸ Rapport over een onderzoek naar de woordenschat van leerlingen van een aantal openbare scholen te Rotterdam ingesteld bij hun toelating tot de aanvangsklassen dezer scholen in maart en september 1938. Groningen, J.B. Wolters, 1939.

²⁹ E.A.W.L.M. Fasten- van Eijk (2003). Flexibel handelen met verschillende opvattingen. Leerkrachthandelingen en leerkrachtopvattingen ten aanzien van sociaal emotioneel gedrag in interactie met jonge leerlingen. Universiteit van Amsterdam